

ŠMARSKÉ NOVICE

Glasilo občine Šmarje pri Jelšah | št. 26 | letnik 3 | oktober 2018

KMETIJSTVO

Čistilna akcija v Vrtcu Šmarje pri Jelšah

Velike podnebne spremembe in ekstremne vremenske razmere nas nenehno opozarjajo, da se je "mati" narava začela upirati našim malomarnostim, zato je naloga vseh nas, da pričnemo razmišljati dolgoročno in gojiti spoštljiv odnos do Zemlje, ki nam daje življenje.

Tako je 15. 9. 2018 potekal vseslovenski projekt Očistimo Slovenijo, ki ne zajema zgolj pobiranja odpadkov, večji poudarek je bil na ozaveščanju o boljšem ločenem zbiranju odpadkov ter nenazadnje tudi na preprečevanju nastajanja odpadkov. Ni dovolj, da se vsako leto enkrat ali dvakrat čisti, pomembnejše je, da s skupnimi močmi poskrbimo, da odpadkov v naravi in okolici ne bo več. S tem bomo na dolgi rok poskrbeli, da bo nastalo vedno manj odpadkov in čistilne akcije kot take sploh ne bodo več potrebne.

Tudi v našem vrtcu smo na ta dan poskrbeli, da smo izvajali dejavnosti, ki spodbujajo otroke k ekološki osveščenosti:

- ločevanje odpadkov v igralnici in zunaj v zbirne kante,
- ogled videoposnetka Za lepši svet,
- prebiranje zgodbic o eko vsebini ter učenje pesmic in deklamacij,
- pogovor o vplivu ločevanja na človekovo zdravje,
- pometanje okolice vrtca in grabljenje,
- pobiranje odpadkov v bližnji okolici vrtca.

Tako je Šmarje zopet očiščeno, otroci pa so odšli domov polni znanja in pozitivnih vtisov.

Marija Kadenšek, dipl. vzg., FOTO: ARHIV VRTCA

ODGOVORNA UREDNIKA

Monika Čakš
041 623 363
info@smarskenovice.si

UREDNIŠKI ODBOR

Sergeja Javornik
Žiga Planinšek
Špela Rožman
Marija Šilec
Katja Šket
Mateja Žagar

LEKTORIRANJE

Klavdija Namurš

NAKLADA

3.500 izvodov

ISSN

ISSN 2463-9044

IZDAJATELJ

Javni zavod za turizem,
šport in mladino
Šmarje pri Jelšah
Celjska cesta 6
3240 Šmarje pri Jelšah
www.tsm-smarje.si

OBLIKOVANJE

Marko Samec

TISK

Interflex, d.o.o.

DISTRIBUCIJA

Pošta Slovenije

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Med nebom in zemljo -
Slavko Ciglencečki

Občinsko glasilo Šmarske novice z občasno prilogo Uradne objave izhaja predvidoma vsak zadnji ponedeljek v mesecu in je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini Šmarje pri Jelšah.

Glasilo je vpisano v Razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 2015.

Datum izida te številke je 29. oktober 2018.

PRIPOROČILA AVTORJEM ZA NENAROČENE PRISPEVKE

Članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in pripisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu z uredniško politiko in s prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Prispevki niso honorirani. Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka. Prispevke oddajte v formatih .doc, brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna pri vsakem članku) pošljite kot samostojne datoteke v .jpg format in velikosti vsaj 1 MB. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina prispevkov je lahko največ 1.000 znakov s presledki, v vsakem primeru je priporočljiv dogovor z odgovorno urednico glasila.

ROK ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO

Zadnji rok oddaje prispevkov, obvestil in drugih objav je petek, 16. november. Naslednja številka izide 26. novembra.

Moje korenine izhajajo iz podeželja in moja starša, ki vidita predvsem delo in še enkrat delo, živita po strukturi gospodarstev na manjši kmetiji. Žal na njej ni mogoče vsega opraviti s stroji, ampak zemlja in gozd zahtevajo njuno fizično delo, ki je večinoma tudi naporno. Vendar imata rada to našo ljubo zemljo. Hvaležna sem jima, da sta naju s sestro naučila, kaj pomeni delati na kmetiji. Čeprav nama je bilo mnogokrat prizaneseno v pomenu, da naj se učiva, da nama ne bo potrebno tako delati. Ampak to je že druga zgodba. :)

Mnogi ste mogoče že opazili moje zapise, kjer se vidi, da mi je blizu narava, da mi ni vseeno zanjo. Niso pa mi blizu resničnosti šovi, ki smešijo delo in garanje na kmetiji z loto dobitkom na takšen način, da preračunavaš, delaš spletke, iščeš napake drugih z namenom, da sebe povzdigneš ter se na koncu tudi boriš drug proti drugemu, človek proti sočloveku. To ni in nikoli ne bo v skladu s preprostimi vrednotami – odrekanjem, trdim delom, matero naravo, ki lahko v trenutku »odnese« pridelek in posledično tako tudi celoten prihodek kmečke družine.

Veliko je stvari, na katere smo lahko ponosni – ne samo na Kmetijsko zadruzo Šmarje, temveč tudi po inovativnosti na Matica Vizjaka, na leta 2015 prejeti naziv za mladega gospodarja Andreja Goleža, na članice iz vrst Društva kmetič Ajda, ki so že na številnih izborih prejele lente, priznanja in laskave nazive. No, takšne prireditve potrebujemo, saj povrnejo na drugačen način vsaj delček vloženega in jih odvrnejo vsaj za kratek čas od težkega dela. "Dovolj jasen nauk so nam ta dejstva, da se s kmečkim stanom ni šaliti. Kjer propada kmečki stan, propada tudi država," je Krekova misel.

Zdravnika potrebujemo enkrat v življenju, tudi pravnika, učitelja, strojnika, ampak kmeta pa potrebujemo vsaj trikrat dnevno. Upam, da komu ostane ta misel v spominu vsaj do »šmarčevanja«, kar pomeni, gostiti se na martinovo. Na zdravje, dragi kmetje in kmetice – z dobro kapljico vina, na vaše delo!

Monika Čakš

Monika Čakš
ODGOVORNA UREDNIKA
ŠMARSKIH NOVIC

1

2

3

4

5

6

7

1, 2 Vesela trgatev, **3** Najstarejši godbenik na Festivalu godb, **4** Zaposleni Doma upokojencev Šmarje zmagali na 20. reviji pevskih zborov zaposlenih v socialnovarstvenih zavodih Slovenije, **5** Po obronkih Sv. Štefana z zapravlživčki, **6** Igranje tenis dvojic v slovo Romanu Princiču, **7** Zofka Čakš, prejemnica nagrade "Super zaposleni" za izjemen prispevek na strokovnem področju.

Fotografije: Foto klub Šmarje, Tomaž Stiplošek, FB Doma upokojencev, Milenka Blažević, Miran Koštomaj

Nove vsebine za nova doživetja in zdravje občanov

Sergeja Javornik in Damjan Boštjančič, vodja oddelka za družbene dejavnosti

Foto: arhiv občine, Foto klub Šmarje

Z novimi pridobitvami v šmarskem športnem parku uresničujemo cilj spodbujati aktiven življenjski slog občanov. V ta namen smo zgradili in vzpostavili novo športno-rekreacijsko infrastrukturo, ki jo po uradni predaji namenu občani zelo lepo uporabljajo. Pomembni spremljajoči pridobitvi sta se še postajališče za avtodome in parkirišča za osebna vozila. Pridobitve smo uresnili tudi z denarjem Republike Slovenija, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ter Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Ureditvev postajališča za avtodome in parkirišča za osebna vozila je bila izvedena v sklopu projekta Razvoj zelenega turizma na območju Obsotelja in Kozjanskega, imenovanega Kul experience. Izgradnja koloparka ("pumptrack") kolesarskega poligona), postavitev igrišča za vaje in moč ("streetworkout" orodje) in plezalnega balvana pa sta bila izvedena v sklopu projekta Šport je in. Oba projekta sta bila odobrena na prvem javnem pozivu za izbor operacij iz naslova podukrepa "Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost" za izvajanje Strategije lokalnega razvoja LAS Obsotelje in Kozjansko v obdobju 2017–2019, sofinancirane iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Pri obeh projektih sta poleg Občine Šmarje pri Jelšah kot partnerici sodelovali še Občina Kozje in Občina Rogatec, vključena so bila še nekatera društva in podjetja v partnerskih občinah.

POSTAJALIŠČE IN PARKIRIŠČA

V Šmarju pri Jelšah je urejeno postajališče z oskrbovalno ploščadjo za avtodome s petimi mesti in 56 novih parkirišč za osebna vozila, ki služijo tudi za parkiranje in obračanje avtobusov. Ureditvena dela, ki jih je izvedel Janko Orač, s. p., so stala 212.714 evrov, slabih pet tisočakov je stal nadzor. Z ureditvijo postajališča je Šmarje pri Jelšah postalo prijazno novi ciljni skupini turistov, popotnikom z avtodomi.

ZA ŠPORT IN REKREACIJO

Občine želimo med prebivalci povečati zavedanje o pomenu aktivnega življenjskega sloga na zdravje. V ta namen smo zgradili "pumptrack" oziroma kolopark in nova igrišča z orodji za izvedbo vaj z lastno močjo. Vrednost celotnega projekta v vseh občinah znaša 138.769,35 evra. Vrednost projekta v občini Šmarje pri Jelšah znaša 43.769,30 evra, od tega naj bi prejeli 28.701,18 evra iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, 15.068,12 evra pa je znašal lastni vložek Občine.

Kolopark je zgradilo podjetje Zavod Aliansa iz Ljubljane. Razteza se na 700 m² in ima 200 m² asfaltne vozne površine. Skupno ima osem nagnjenih zavojev oziroma band. Poleg zavojev poligon sestavljale enojne, dvojne in trojne grbine, kar omogoča atraktivno izkušnjo tudi za bolj izkušene uporabnike, a hkrati ne bo preprečevalo uporabe manj izkušenim uporabnikom. Poleg poligona je urejena še makadamska dostopna pot, postavljeni sta dve macesnovi parkovni klopi in dve informativni tabli z opisi varnostnih pravil in opisi pravilnega načina vožnje.

Podjetje BSS iz Lesc je v športnem parku uredilo 150 m² površin, kjer sta igrišče za vaje in moč ("streetworkout" orodje) ter plezalni balvan. Orodje, kot so dvojna bradlja, drog – osmerček, lestev s krogi, orodje za trebušnjake, je namenjeno vadbi za odrasle in otroke od 10. leta starosti, v spremstvu oziroma pod nadzorom polnoletnih oseb je uporaba dovoljena tudi mlajšim. Urejeno je še varnostno nasutje s pranim prodcem, postavljene so štiri klopi in informativna tabla.

V sklopu projekta Šport je in sta bili v Evropskem tednu športa izvedeni še delavnice. Delavnice uporabe igrišča z orodji za vaje za moč se je udeležilo 34 ljudi. Prisotni so spoznali možnosti uporabe orodij in skupaj z izkušenim vaditeljem za ulično vadbo izvedli primer treninga. Delavnice na koloparku, ki jo je vodil izkušeni tekmovalac na različnih "pumptrack" tekmovanjih, se je udeležilo kar 58 otrok in staršev ter nekaj manj ali bolj izkušenih uporabnikov poligonov po Sloveniji. Spoznali so pravilen in predvsem varen način vožnje po poligonu in izvedli trening.

Z urejenim postajališčem je Šmarje pri Jelšah postalo prijazno novi ciljni skupini popotnikov.

Kolesarji, rolkarji ... so navdušeni nad novim poligonom.

JESENSKI DELOVNI UTRIP NA ŠTIRIH DELOVIŠČIH

Lepe jesenske dneve s pridom izkoriščajo gradbinci na več deloviščih v občini. Najbolj opazno je delovišče na vzhodu naselja Šmarje pri Jelšah. Delavci podjetja Rafael so začeli z gradnjo nove povezovalne ceste ob regionalni železniški progi, zaradi katere bosta ukinjena nivojska prehoda in urejeno križišče z glavno cesto. Naložba je nujna zaradi slabe preglednosti nivojskih prehodov in neustreznega dostopa na glavno cesto. Na osnovi odločbe Ministrstva za infrastrukturo bodo ukinjeni nivojska prehoda, nevaren dovoz na javno pot in kolovoz z glavne ceste. V sklopu naložbe bo urejeno še križišče z glavno cesto v Mali Pristavi, saj obstoječe stanje ne izpolnjuje pogojev pravilnika o cestnih priključkih na javne ceste. Na podlagi javnega naročila, ki ga je naročila in izvedla Občina Šmarje pri Jelšah, je izbrani izvajalec podjetje Rafael iz Sevnice. Nadzor opravlja podjetje Gradal iz Lendave, naložbo financira Direkcija za infrastrukturo.

Minuli teden so bila končana obsežna sanacijska dela na plazu ob cesti Pečica–Beli potok–Sladka Gora. Vzporedno z obnovo Lorgjerjeve ulice poteka izgradnja fekalne kanalizacije, optičnega voda in plinovoda. V naselju Zadržje delavci komunalnega podjetja OKP Rogaška Slatina gradijo fekalni kanalizacijski sistem, dolg 550 metrov.

Sergeja Javornik

Gradnja kanalizacije v Lorgjerjevi ulici in Zadržah. FOTO: ARHIV OBČINE

NAČRTOVANE CESTNE NALOŽBE

Vlaganje v cestno infrastrukturo je nikoli končana zgodba. V občinski upravi že imamo pripravljene projekte, ki bodo uresničeni v prihodnjem letu.

Načrtovana je celovita rekonstrukcija lokalne ceste Cerovec–Sv. Štefan vključno z odvodnjavanjem in asfaltno prevleko, v dolžini 4700 m. Naložba se bo izvajala v dveh fazah. Projektna dokumentacija za prvo fazo, katere izvedba je načrtovana v letu 2019 v dolžini 1600 m od Cerovca do odcepa za Rakovec, je izdelana. Za drugo fazo v dolžini 3100 m, od odcepa za Rakovec do odcepa za Lekmarje, se pripravlja projektna dokumentacija. Vsaj štirje projekti bodo uresničeni v sodelovanju z državo. Izgradnjo pločnika Pečica v sodelovanju z občinama Šmarje pri Jelšah in Rogaška Slatina vodi Ministrstvo za infrastrukturo. Naložba obsega celovito rekonstrukcijo regionalne ceste v dolžini 400 m, vključno s pločnikom in avtobusnima postajališčema. Izvedba je predvidena v prvi polovici prihodnjega leta.

Za izgradnjo križišča pri trgovini Kašča v Šmarju pri Jelšah je projektna dokumentacija vložena v recenzijo na Ministrstvo za infrastrukturo, pridobivajo se zemljišča. Če bo uspešno izveden postopek izbire izvajalca, bo ministrstvo naložbo izvedlo v drugi polovici 2019.

Za križišče Mestnje je v zaključni fazi izdelava projektne dokumentacije, poteka pridobivanje zemljišč. Če bo uspešno izveden postopek izbire izvajalca, bo ministrstvo naložbo izvedlo v drugi polovici prihodnjega leta.

V načrtu je še izgradnja nadomestne ceste zaradi ukinitve devetih nivojskih prehodov na relaciji Stranje–Mestnje. Z Ministrstvom za infrastrukturo je podpisan sporazum o financiranju izvedbe. Načrtovana je večfazna izvedba. Izdelana je projektna dokumentacija za izvedbo prve faze, ki vključuje ukinitve štirih nivojskih prehodov na razdalji 1250 m. Izvedba te faze je načrtovana v letu 2019. Izdeluje se že projektna dokumentacija za drugo fazo, v kateri bo ukinjenih pet nivojskih prehodov.

mag. Anita Reich, v. d. direktorice občinske uprave

PO OBNOVI JAVNE RAZSVETLJAVE PRIHRANILI

Lani jeseni smo končali s prenovo javne razsvetljave po celotni občini. Primerjalni podatki stroškov porabe električne energije kažejo, da smo v letu dni prihranili najmanj 18 tisoč evrov.

V skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja je bilo lani zamenjanih 546 svetil. Na območju občine imajo vsa svetila cestne razsvetljave

Gradnja nove povezovalne ceste. FOTO: ARHIV OBČINE

Zaključna dela sanacije plazu na Pečici. FOTO: ARHIV OBČINE

led sijalke, ki za enako svetilnost porabijo manj električne energije, kot so jo svetilke pred obnovo. Poleg tega imajo nove svetilke ob lokalnih cestah vgrajeno redukcijo, ki sredi noči, ko je uporaba javnih površin najmanjša, svetilnost zmanjša na polovico.

Podatki o stroških in porabi energije v primerjalnih obdobjih pred in po obnovi izkazujejo pričakovane prihranke. Največji je prihranek pri porabi električne energije za cestno razsvetlavo ob državni cesti skozi naselje Šmarje pri Jelšah, kjer se je poraba električne energije pred in po zamenjavi svetilk zmanjšala za 68 %.

Pri vseh zamenjanih svetilkah je strošek električne energije nižji za 47 %. To na letni ravni pomeni 12.000 evrov prihranka v občinskem proračunu. Za dodatnih 6.000 evrov so se zmanjšali stroški vzdrževanja svetilk cestne razsvetljave, saj imajo led sijalke pričakovano daljšo življenjsko dobo. Hkrati se bodo s prestavitvijo prižigališč iz transformatorskih postaj zmanjšale tudi električne priključne moči na odjemnih mestih, kar pomeni še dodaten prihranek pri strošku omrežnine.

Poleg finančnega učinka so nove svetilke zaradi manjšega svetlobnega onesnaževanja tudi veliko bolj prijazne do okolja.

Zdenka Kos, oddelek za okolje in prostor

OBNOVLJEN DEL POKOPALIŠČA

Končana je prva faza obnove pokopališča v Šmarju pri Jelšah. **Alojz Škorjanec, s.p.**, iz Zibike je zgradil odvodnjavanje na delu pokopališča vključno z utrditvijo poti med grobovi, poti so tudi na novo tlakovane. V prihodnjih dveh letih se bodo obnovitvena dela nadaljevala. Denar sta zagotovili Občina Šmarje pri Jelšah in delno koncesionar Gekott iz Šmarja pri Jelšah.

Sergeja Javornik

Urejen del pokopališča.
FOTO: ARHIV OBČINE

KDAJ JE PREDVIDEN ZAČETEK GRADNJE PLINOVODA?

Petrol, izbrani koncesionar, bo v naslednjem mesecu na Upravno enoto Šmarje pri Jelšah vložil vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Gradnja plinovoda se bo začela v marcu oz. aprilu 2019 – najprej od Dvora do osnovne šole ter po Kolodvorski in Slomškovi ulici (na fotografiji je označena predvidena izgradnja plinovoda v tej fazi). V nadaljevanju se bo do konca maja zgradil plinovod na celotnem območju predvidene prve faze izgradnje.

Ker za izgradnjo plinskega priključka ni treba pridobiti upravnih dovoljenj in zaradi optimalnega poteka izgradnje uličnega plinovoda prihodnje leto, se je koncesionar odločil, da že letos začne z izgradnjo plinskih priključkov do objektov.

Vse, ki jih zanima priklop na zemeljski plin in imajo objekte na trasi plinovoda od Dvora do osnovne šole ter na Kolodvorski in Slomškovi ulici, vljudno vabimo, da se v novembru vsako sredo

med 15. in 17. uro oglasijo na Občini Šmarje pri Jelšah (pisarna št. 4 v pritličju), kjer bodo dobili dodatne informacije, sklenili pogodbo o izvedbi hišnega plinskega priključka in se že lahko dogovorili o terminu gradnje priključka.

mag. Anita Reich, v. d. direktorice občinske uprave

Za operativno izvedbo plinifikacije je s strani Petrola zadolžen Andrej Karlin, univ. dipl. inž. str., na katerega se lahko obrnete s svojimi vprašanji tako preko e-pošte andrej.karlin@petrol.si kot tudi po telefonu **01 471 42 73**.

PODPISANA POGODBA ZA IZGRADNJO KOLESARSKÉ POVEZAVE SKOZI ŠMARJE

Čez dva tedna bo končana kolesarska povezava skozi občinsko središče. Nekaj manj kot 1,3 km dolga kolesarska steza bo vodila od parkirišča P&R pri železniški postaji do obstoječe kolesarske steze po Kolodvorski ulici, prečkala glavno cesto na obstoječem prehodu za pešce pred občinsko stavbo, se nadaljevala ob glavni cesti v Rimsko ulico, se pri objektu Fenik usmerila v Obrtniško ulico in nadaljevala po ulici do priključka na obstoječo kolesarsko stezo.

Predvidena dela bodo stala 59.943 evrov. Operacija je sofinancirana v okviru Operativnega programa evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020, prednostne osi 4 “Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja”, tematskega cilja 4 “Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih”, prednostne naložbe 4. 4 “Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omilitvenimi prilagoditvenimi ukrepi”, specifičnega cilja 1 “Razvoj urbane mobilnosti za izboljšanje kakovosti zraka v mestih”.

Z izvedbo naložbe se bodo spodbujali ukrepi trajnostne mobilnosti, izboljšana bo varnost kolesarjev.

Sergeja Javornik

Projektne partnerje pred Muzejem baroka v Šmarju pri Jelšah.

FOTO: DENIS BUČAR

V začetku meseca so v šmarski vinski kleti partnerji projekta In cultura veritas predstavili milijon evrov vreden projekt. Njegov končen cilj je ustvarjanje nove, inovativne čezmejne destinacije, ki povezuje območje zagrebške županije ter Obsotelja in Kozjanskega.

Projekt čezmejnega sodelovanja Slovenije in Hrvaške, "In cultura veritas", v katerem je vodilni partner Zagrebška županija, je na 3. roku javnega poziva Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Hrvatska uspešno pridobil sredstva za realizacijo skupnih ciljev nove destinacije. Ob vodilnem partnerju na hrvaški strani v projektu sodelujeta še dva partnerja iz Hrvaške: Muzejski dokumentacijski center in Združenje hrvaških potovalnih agencij. Na slovenski strani ob Razvojni agenciji Sotla v projektu sodelujeta Občina Šmarje pri Jelšah in Kmetijsko gozdarski zavod Maribor.

Skupna vrednost projekta je 1.003.317 €, od tega bodo partnerji skupaj pridobili dobrih 850.000 € sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

"S projektom želimo predvsem revitalizirati vinske ceste, povezati kulturno dediščino in vinarsko tradicijo, izboljšati ponudbo storitev in z dodatno promocijo, ki jo bomo kot partner izvedli v projektu, nagovoriti še več turistov, da obišejo našo destinacijo," pravi **Bojana Žaberl**, direktorica Razvojnega agencije Sotla. Ker bo nova destinacija povezovala 4 vinske ceste (šmarsko-virštanjsko (VTC 10) na slovenski ter plešivičko, zelinsko in samoborsko na hrvaški strani), bodo imele tudi vsebine poudarek na dediščini vinarstva in

vinogradništva. Tako bodo v projektu organizirane vinske razstave v muzejih, pokušine v objektih kulturne dediščine in podobno. Da bi destinacija postala še bolj privlačna, bodo evropska sredstva vložena v infrastrukturo za obiskovalce. "V sklopu projekta bo obnovljena Skazova hiša, to je fasada, stopnišče in freska v veži. Načrtovana je multimedijška podpora v vinski kleti, postavljene bodo še pametne klopi in infomati v Šmarju pri Jelšah in Lembergu ter na Sladki Gori in Tinskem," napoveduje župan **Stanislav Šket**.

Razvojnega agencija Sotla bo skrbela za dodatne promocijske aktivnosti doma in v tujini, za nadgradnjo znanj obstoječih ponudnikov ob vinski cesti in sodelovala pri vzpostavljanju novih produktov. Velik doprinos čezmejni destinaciji pa bo celovita digitalizacija ponudbe, za katero je v projektu predvidenih skoraj 200.000 €, izvedla pa jo bo Zagrebška županija kot vodilni partner v projektu.

Anita Čebular, koordinatorica projekta na RA Sotla

SKRB ZA STAREJŠE OBČANE

Dom upokojencev Šmarje pri Jelšah že več kot 40 let uspešno skrbi za starejšo populacijo. Ker pa se število starejših tako na ravni Slovenije kot v občini Šmarje pri Jelšah iz leta v leto povečuje, nastaja vedno večja potreba po zagotovitvi dodatnih postelj za starejše občane. Obstoječo ponudbo v domu upokojencev želimo dopolniti z oskrbovanimi stanovanji na območju Lorgerjeve domačije v neposredni

bližini doma upokojencev. Za ta namen je bil izveden občinski podroben prostorski načrt, pridobljene so idejne zasnove za gradnjo treh objektov. V letu 2015 je občina vodila postopek javnega naročila za pridobitev zasebnega partnerja za izvedbo naložbe, vendar prizadevanja niso bila uspešna, ker je edini ponudnik v postopku ponudil gradnjo za prodajo stanovanj, kar pa ni sprejemljivo.

Naš cilj je, da ponudimo oskrbovana stanovanja z neprofitno najemnino, ki zagotavlja dostopnost teh storitev za naše občane. Ekonomske najemnine so bistveno večje, prodaja za trg pa ne zagotavlja trajne zagotovitve namembnosti stanovanj. Neprofitno najemnino je možno zagotoviti s sodelovanjem Nepremičninskega sklada ali Stanovanjskega sklada. Nepremičninski sklad ni izrazil interesa za gradnjo tovrstnih stanovanj v Šmarju pri Jelšah, Stanovanjski sklad pa z razpisom ponuja 50 % delež sofinanciranja in ugodno posojilo za preostala sredstva. Posojilo se v celoti odplačuje z najemnino. Stanovanja bi ostala v lasti Stanovanjskega sklada in Občine ter bi bila na ta način zagotovljena neprofitna najemnina.

V prihodnjem letu bo treba doreči nadaljnje postopke priprav na izvedbo projekta in v čim krajšem času projekt izvesti in s tem zagotoviti novo kakovost bivanja starejšim občanom.

Mag. Zinka Berk, vodja oddelka za gosp.

ŠMARSKI TURISTIČNI PREPLET, NARAVA, KULTURA IN ŠPORT

Vsebinska projekta se nanaša na več turističnih in športnih aktivnosti, in sicer: vzpostavitev fit parka, postavitve gozdne opazovalnice in Kneippovega parka, na več lokacijah bodo zasajena drevesa po keltskem horoskopu.

Projekt smo prijavi na razpis LAS Obsotelje in Kozjansko, ki je naš projekt tudi potrdil in posredoval v dodatno potrditev na Agencijo za kmetijske trge. Projekt se bo, po potrditvi s strani te agencije, izvajal v letu 2019.

Mag. Zinka Berk, vodja oddelka za gosp.

Prihodnje leto energetska obnova 8 javnih objektov

Sergeja Javornik

V prihodnjih dveh letih bo v občini Šmarje pri Jelšah energetska obnovljenih osem javnih objektov. Vrednost obnove, ki jo bo izdelal izbrani koncesionar Petrol, znaša 1,9 milijona evrov. Za izvedbo projekta so pridobljena tudi kohezijska sredstva. Petrol je s podpisom pogodbe pridobil 15-letno koncesijo, ki natančno opredeljuje projekt energetske obnove. Trenutno je obsežen projekt v fazi projektiranja, izvedba je predvidena do ogrevalne sezone 2019/2020.

FASADA, IZOLACIJA, STAVBNO POHIŠTVO

Sedem objektov v lasti Občine bo celovito energetska obnovljenih, in sicer podružnične osnovne šole Šentvid, Mestinje, Sveti Štefan in Zibika, stara šola, centralna osnovna šola in zdravstveni dom v Šmarju pri Jelšah. Glede na stanje objektov bodo obnovljene fasade, vgrajena bo strešna toplotna izolacija, zamenjano stavbno pohištvo, vgrajena bodo zunanja senčila. Predvidena je izboljšava ogrevalnega sistema in menjava energetska neučinkovite razsvetljave. Vzpostavljeno bo energetska upravljanje, preko katerega bo zagotovljeno doseganje zelenih prihrankov energije.

Za dva objekta je predvidena tehnološka energetska obnova. V objektu knjižnice v Šmarju pri Jelšah je predvidena celovita prenova kotlovnice na zemeljski plin, v objektu telovadnice pri centralni osnovni šoli bosta obnovljeni toplotna postaja in obstoječa energetska neučinkovita razsvetljava.

NAČRTOVANI PRIHRANKI

Zagotovljen pogodbeni prihranek toplote je približno 275.000 kWh in približno 187.000 kWh električne energije, skupaj torej 462.000 kWh. Za objekte, kjer se izvaja celovita energetska obnova, to pomeni 30 % obstoječe rabe toplote objektov in 50 % obstoječe rabe električne energije objektov. Vrednost prihrankov znaša skoraj 130.000 evrov skupaj z vzdrževanjem za oba segmenta objektov. Pomemben je tudi

okoljski vidik, saj se bodo po energetska obnovi emisije CO₂ zmanjšale za skoraj sto ton, kar pomeni skoraj toliko, kot ga na leto vsrka 4500 dreves.

Naložbena vrednost znaša nekaj več kot 1,9 milijona evrov. Izbrani koncesionar Petrol zagotavlja več kot 960.000 evrov, kohezijska sredstva znašajo približno 710.000 evrov, Občina Šmarje pri Jelšah pa v proračunu zagotavlja 244.000 tisoč evrov.

Projekt je pripravljen in bo izveden v skladu z določili programa Operativnega programa evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020, Ministrstva za infrastrukturo ter vključuje kohezijska sredstva iz finančne perspektive 2014–2020. Občina Šmarje pri Jelšah se je na razpis prijavila v maju, sklep o odobritvi nepovratnih sredstev je Ministrstvo za infrastrukturo izdalo v začetku julija.

JAVNI OBJEKTI,
ki bodo del energetske obnove v prihodnjem letu

- OŠ ŠENTVID
- OŠ MESTINJE
- OŠ SVETI ŠTEFAN
- OŠ ZIBIKA
- OŠ ŠMARJE
- STARA ŠOLA
- ZDRAVSTVENI DOM ŠMARJE
- KNJIŽNICA ŠMARJE

462.000 kWh

manj energije bo potrebne za toploto in elektriko po izvedenih prenovah

130.000 €

bo vrednost prihrankov zaradi obnove

100 ton

manj emisij CO₂ po obnovi, kar je skoraj toliko, kot ga na leto vsrka 4500 dreves

Župan Stanislav Šket in mag. Janez Grošelj, direktor Energetike in okolja, med podpisom koncesijske pogodbe. FOTO: ARHIV OBČINE

GRADNJA KANALIZACIJSKEGA OMREŽJA V GROBELNEM

Predvidoma prihodnji mesec se bo začela gradnja prve faze kanalizacijskega sistema za naselji Grobelno in Šentvid. Trenutno poteka izbira izvajalca.

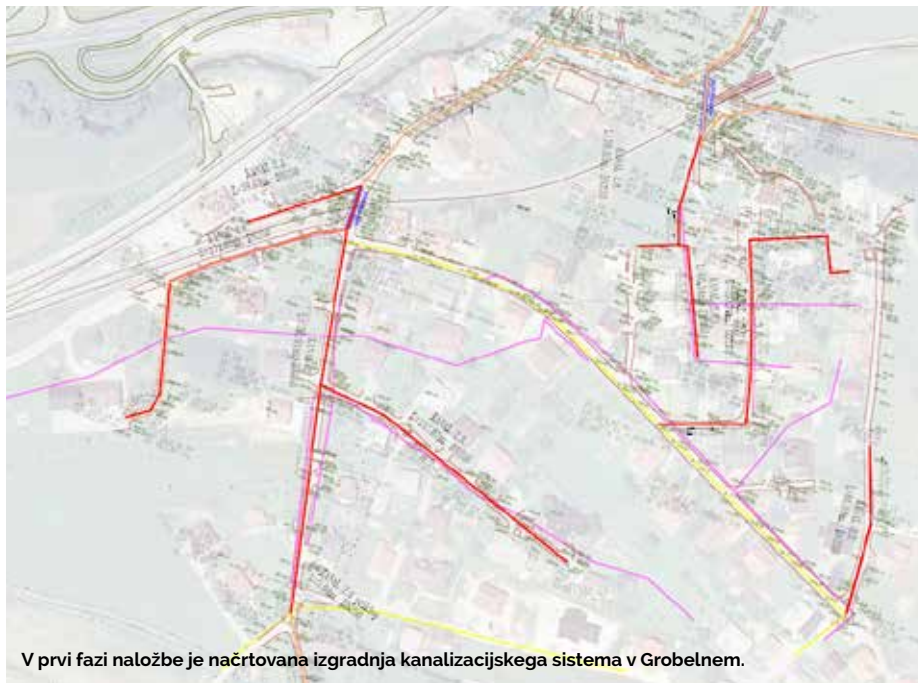
V prvi fazi bo položenih 800 m kanalizacijskih cevi, zgrajeni bodo pripadajoči jaški v strnjnem delu naselja Grobelno. Obenem je še predvidena položitev optičnega kabla, kar bo investiral Telekom. Pri gradnji dela kanalov bo sodelovala Občina Šentjur, saj nekaj objektov, ki bodo priključeni na novo omrežje, leži na območju sosednje občine. Občina Šmarje pri Jelšah aktivnosti za izgradnjo javnega kanalizacijskega omrežja v naseljih Šentvid in Grobelno ter čistilne naprave na območju Grobelnega izvaja že dlje časa v sodelovanju s komunalnim podjetjem OKP Rogaška Slatina. Lani je Občina pridobila vsa potrebna soglasja lastnikov zemljišč, po katerih bodo potekali kanalizacijski vodi. Letos je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje za gradnjo fekalnega kanalizacijskega omrežja za naselji Grobelno in Šentvid.

Letos je v občinskem proračunu zagotovljenih 20.000 evrov za začetek gradnje. Projektantska ocena vrednosti prve faze gradnje je 415.000 evrov, celotna naložba je v načrtu razvojnih programov ocenjena na 3,65 milijona evrov. Dela naj bi bila končana leta 2021. V primeru uspeha na morebitnem razpisu za sofinanciranje s strani države bo izgradnja potekala veliko hitreje.

Zdenka Kos, oddelek za okolje in prostor

VLOGA OBČINE PRI POSPEŠEVANJU RAZVOJA KMETIJSTVA

Po podatkih Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja je v občini Šmarje pri Jelšah okoli 640 kmečkih gospodarstev, od tega približno 120 gospodarstev z več kot 10 ha obdelovalnih površin, 195 gospodarstev ima nad 10 glav goveje živine, 30 je kmetij, ki redijo več kot 10 prašičev. Povečalo se je število kmetov, ki se ukvarjajo z ovčerejo in jih je okoli 35.

V prvi fazi naložbe je načrtovana izgradnja kanalizacijskega sistema v Grobelnem.

Prevladujejo kmečka gospodarstva, ki so manjša od 2 ha, nizek je delež kmetij s površino nad 16 ha. Prevladujejo kmetije z mešano živinorejo, saj je, od vseh razpoložljivih kmetijskih površin na območju, 65 % travnikov in pašnikov. Ekonomski položaj kmetij se zadnja leta slabša zaradi izpada delovnih mest na podeželju in vedno težjih razmer na trgu, kar se kaže v visokem deležu demografsko ogroženih naselij. Zato je ustvarjanje novih delovnih mest na podeželju nujno, če želimo obdržati kulturno krajino in poseljeno podeželje.

SUBVENCIJE ZA KMETOVALCE

Zelo pomembno vlogo pri ohranjanju in razvoju kmetijstva ima prav občina, česar se Občina Šmarje pri Jelšah zelo dobro zaveda. Iz vsakoletnega proračuna namreč kmetovalcem že vrsto let omogoča pridobitev različnih kmetijskih subvencij. Sredstva namenjamo za subvencije kmetijskim proizvajalcem, predvsem za naložbe v kmetijska gospodarstva, zavarovalne premije, dopolnilne dejavnosti na kmetiji, izobraževanje, usposabljanje in delovanje kmetijskih društev, nekaj pa tudi za projekte s področja razvoja podeželja. Do sredstev so na podlagi javnega razpisa upravičeni registrirani nosilci kmetijskih gospodarstev v občini, ki imajo vsaj 1 ha kmetijskih površin. Velikost kmetije

ni omejitveni faktor; veseli smo, če za subvencijo zaprosijo mali kmetje, ki se na državne razpise ne morejo prijaviti. Razpis se vsako leto objavi po sprejemu proračuna za tekoče leto in je odprt do porabe sredstev.

Povprečno dodelimo približno 50 subvencij letno. Višina subvencije je odvisna od velikosti in vrste naložbe ter drugih dejavnikov, pri čemer je večina naložb sofinanciranih od 30 do 35 % od neto vrednosti, za nekatere ukrepe in dejavnosti pa komisija odobri tudi do 50 % subvencije od neto vrednosti.

Menimo, da je občinsko subvencioniranje v razvoj kmetijstva ekonomsko upravičeno, saj smo v preteklih letih vzpodbudili veliko novih kmetijskih naložb, ki pa so v več primerih pospešile samozaposlovanje na kmetijah. Z dodeljevanjem subvencij za področje kmetijske proizvodnje želi občina izboljšati splošno učinkovitost in trajnost delovanja kmetijskih gospodarstev, tako da se znižujejo stroški in povečujeta učinkovitost in tržnost proizvodov. Prav tako želimo izboljšati naravno okolje, higienske razmere in standarde za dobrobit živali.

Mag. Zinka Berk, vodja oddelka za gospodarstvo

Spremeniti zakoreninjene navade

Sergeja Javornik, lokalna koordinatorica ETM

Tretjič zapored smo v septembru izvedli aktivnosti v Evropskem tednu mobilnosti (ETM). K že ustaljenim dogodkom smo letos dodali nekaj novosti.

Naša osrednja aktivnost je bila izvedba delavnice Ostanimo mobilni, namenjene starejšim občanom. Izvedli smo jo v sodelovanju z zaposlenimi doma upokojujencev, zdravstvenega doma in šmarske policijske postaje. Udeležencem delavnice smo predstavili koristi hoje za zdravje, socialne, ekonomske in okoljske prednosti pešačenja, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza. Policist je spomnil, kaj lahko sami storijo za večjo varnost v prometu. V domu upokojujencev so pripravili zdrave in zelo okusne sadne in zelenjavne napitke ter prigrizke, ob katerih smo razpravljali o pomenu

zdravega prehranjevanja. Zdravstveno osebje je obiskovalcem nudilo zdravstvene nasvete, izmerili so jim krvni tlak in sladkor. Udeleženci so se preizkusili še v 6-minutnem obremenitvenem testu. Z nekaterimi udeleženci delavnice smo se še sprehodili po Šmarju pri Jelšah in pridobili nove predloge za izvedbo aktivnosti v ETM-ju v prihodnje.

FOTO NATEČAJ

Z željo promocije ukrepov za trajnostni promet, spodbujanja občanov k zdravemu, aktivnemu načinu življenja, rabi javnega potniškega prometa smo Foto klubu Šmarje predlagali izvedbo foto natečaja. Člani kluba in ljubitelji fotografije so ves september v objektiv lovili različne motive na temo prometne infrastrukture v občini, hoje, kolesarjenja, uporabe javnega

Na delavnici Ostanimo mobilni so udeležencem izmerili krvni tlak in sladkor. FOTO: ARHIV OBČINE

Udeleženci delavnice so se preizkusili v obremenitvenem testu. FOTO: ARHIV OBČINE

Fotografsko razstavo si je še mogoče ogledati. FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE

potniškega prometa, varnosti v prometu, aktivnega preživljanje prostega časa v naravi ... Drugo soboto v oktobru so v klubskih prostorih v Skazovi hiši odprli razstavo fotografij in tako obeležili še prvo obletnico delovanja. Za delo v klubu so s pomočjo Občine nagradili dva člana, in sicer **Jerneja Gračnerja Nejca** in **Jakoba Kurinčiča**. Razstavo fotografij, nastalih v sklopu natečaja, in ostalih fotografij si še vedno lahko ogledate v Skazovi hiši v času delovnih ur zavoda za turizem, šport in mladino. Vse fotografije z razstave so tudi na ogled na povezavi <https://fotoklubsmarje.pixieset.com/> teden mobilnosti.

ETM smo obeležili še z vrsto drugih aktivnosti, pri izvedbi katerih so nam pomagali oziroma se se vključili še OŠ, vrtec, svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Zavod TŠM. Hvala vsem. Na osnovi izkušenj in predlogov že snujemo nove vsebine in aktivnosti za ETM 2019.

NAJEM ELEKTRIČNEGA SKIROJA

V Zavodu za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah strmimo k varovanju okolja, zato smo pridobili nove električne skiroje. Doživite nepozabne trenutke ob vožnji brez neprijetnih vonjav in poskrbite za dobrobit našega okolja.

CENA/URO: 4,00 €
CENA/DAN: 16,00 €
CENA/3DNI: 43,00 €

Kontaktirajte nas na:
tadej.jerman@tsm-smarje.si
+386 (0)40 439 717 ali
+386 (0)31 348 042

BREZPLAČNA OBJAVA

INTERVJU

POGLED NAPREJ JE ZADRUGA

BESEDILO Monika Čakš, FOTO Tomaž Žnider

"V združevanju rastejo npravne sile. Cilji, ki so v ustih liberalstva postali same prazne puhlice, se tu uresničujejo: napredek, ljubezen do svobode, do domovine, samostojnost, mnoštvo, značajnost. V združnem življenju se zamori namreč najhujši sovražnik npravnosti – sebičnost. Nasprotniki naši niso trgovci, ne krčmarji, ne tisti zapeljani reveži, ki največkrat brez razsodnosti trobijo v liberalni rog, naš nasprotnik se imenuje – sebičnost."

To so besede Janeza Evangelista Kreka, pomembne osebnosti, ki so bile leta 1899 zapisane v časniku Slovenec in so pustile pečat v razvoju podeželja in življenju našega naroda. Zadrugištvo ima globoke temelje in gradi na prostovoljnem pristopu, enakopravnem sodelovanju in upravljanju. **KMETIJSKA ZADRUGA ŠMARJE** obeležuje v teh dneh **70. OBLETNICO IN 30. OBLETNICO HIŠE VIN EMINO**, ki s svojo zgodbo piše mnoga pomembna poglavja naših bližnjih, med drugim tudi mojih staršev in sorodnikov. Je navdih sodelovanja in prinaša prihodnost. Ko sem se skupaj s tremi sogovorniki – ministrom za gospodarstvo in prvim direktorjem Kmetijske zadruga Šmarje v času osamosvojitve Slovenije, **ZDRAVKOM POČIVALŠKOM**, dolgoletnim predsednikom Kmetijske zadruga Šmarje, **STANKOM JAVORNIKOM**, ter z zdajšnjim direktorjem zadruga, **VINKOM BUTOM** – sestala, je v prostoru bilo možno čutiti močna čustva. Poleg spominov in mnogih spoznanj še ponos ter lokalni patriotizem. Žal vse izrečene besede ne bodo našle prostora na straneh našega glasila, mi pa lahko verjamete, da so v meni odprle nov pogled na zadrugištvo in našo Kmetijsko zadrugo Šmarje.

Z LEVE:
Zdravko Počivalšek
in Stanko Javornik

POGLED V PRETEKLOST

Gospod minister Zdravko Počivalšek, lansko leto ste ob izidu knjige Andreje Jernejčič dejali, da nikoli in nikjer ne nastopate brez rezervnega scenarija. Povedali ste tudi, da ko začenjate z delom oz. izzivom je prisotna trema. Je bila prisotna tudi med 4-letnim vodenjem zadruga?

ZDRAVKO: Poslovanje kombinata je bilo slabo in tako je politika oz. občina odredila, da se suspendira poslovanje podjetja in nastavi novo vodstvo, ki ga bo saniralo. To se je dogajalo 87. in 88. leta. Ko je prišlo v letu 1989 do novega zakona o zadrugištvu (to je bil še zvezni državni jugoslovanski zakon), smo se odločili združiti trgovino iz kmetijskega kombinata in temeljno organizacijo kooperantov ter po novem zakonu ustanoviti zadrugo. Ustanovili smo jo tako, da smo se na referendumu odcepili od Kmetijskega kombinata Šmarje. To je bilo pomembno dejanje, s katerim smo združili vseh 6 zadrugišnih enot (ki so še danes). Po vrsti so to: Bistrica ob Sotli, Imeno, Kozje, Pristava pri Mestinju, Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah. Naredili smo statut, v katerem se nobena enota ne more odcepiti samovoljno, ampak morajo biti vse za to. To je bilo narejeno, ker sta bili dve enoti privilegirani po investicijah (Šmarje in Imeno) in bi lahko hitro prišlo do sebičnega razkola. Naredili smo še eno stvar. Vsi kmetje, ki so takrat po referendumu postali člani KZ Šmarje, so morali plačati 1.000 nemških mark (najvišji članski delež v Sloveniji) in zanj trikratno jamčiti. To smo naredili iz dveh razlogov. Prvi razlog je ta, da smo v zadrugo prinesli ogromen kup premoženja – še danes večinoma stoji iz takratnih časov. Gre za ogromno premoženje in hoteli smo si zagotoviti odgovorno upravljanje – torej ko bo kmet za ali proti, ga bo to, če bo delal narobe, lahko stalo 1.000 nemških mark in 3-kratno jamstvo. Če boste šli gledat po Sloveniji, boste videli, da imajo drugod zadruga deleže po 100, 200 mark. To je temelj šmarske zadruga, ki je pripeljal do tega, da imamo vseskozi odgovorno upravljanje. Meni je to takrat pomagalo. Bilo me je strah, ali bodo takrat kmetje prepoznali, da mi želimo le dobro. Razpadala je Jugoslavija, vmes so bile volitve, vsi so želeli nekaj novega, mi pa smo govorili, da bi

radi imeli zadrugo. Med drugim je zadruga imela tudi to možnost, da so bili zaposleni lahko člani, in nekateri so imeli s tem težave. Sam imam članski delež v tej zadrugi in ga ne bom nikoli prodal. Ta delež sem dobil kot zaposlen in imel ga je tudi moj oče kot kmet. Tako da imam sedaj dva deleža v tej zadrugi. Očetovega, ki je pokojni in izvira iz kmetijstva, in svojega, ki izvira iz mojega delovnega razmerja s KZ Šmarje.

“

Bilo me je strah, ali bodo takrat kmetje prepoznali, da mi želimo le dobro.

Z vsem optimizmom, ki ga imam vedno v vsakem poslu, takrat nisem bil siguren, ali se bodo kmetje znali odločiti pravilno. Moram reči, da me je zdaj malo sram, da jim nisem zaupal. Takrat je bilo 770 članov in se je dalo živeti s kmetijami v velikosti 10 ha, kot je moja. Mlečni proizvajalci so bili dosti manjši, imeli smo 10 milijonov litrov mleka in 2.500 kmetov. Danes 150 kmetov pridelava več mleka. Sem ponosen, da se je to zgodilo, da je kljub vsemu to zadruga s temeljem. Kot uprava smo vedno delali odprto. V primeru zadruga nisem imel rezervnega načrta. Sem pa s kmeti "naredil" fakulteto. Najbolj me je našolal moj oče, našolali so me člani in sodelavci zadruga in ne mislim to v slabem smislu, ampak vedno se je bilo potrebno potruditi, da si nekaj dosegeš. Kmetje so konzervativni in če si hotel narediti kaj revolucionarnega, je bilo to težko. Za nadzorni svet sem vedno imel 3 predloge, 1 slabšega, 1 dobrega in 1 najboljšega. Sam se nisem zavzemal za najboljšega, vedno za slabšega ali srednjega. To je malo za šalo, malo zares. Ampak le tako so se odločili za tisto, kar sem si sam želel. Sem imel kakšnega podpornika, tudi kakšnega kritika, ampak mislim da ničesar nismo naredili, ne da bi se prej dogovorili. V tej zgodbi sem bil do leta 1994.

S kakšnimi spremembami ste se soočili kot direktor KZ Šmarje? So na to kakšni posebni spomini?

Kmetijstvo na šmarskem je imelo turbulentne čase, po drugi svetovni vojni so bile zadruga ločene, zaradi politične volje

je nastal kombinat, vendar so se šmarčani odločili za lasten kombinat, kar jim štejem v dobro ... Vse direktorje pred mano so nagnali iz kmetijskega kombinata in nikdar niso imeli možnosti priti nazaj. Za mano sta bila še dva direktorja, g. Tacer in g. But, in sem ponosen, da sem lahko prvi, ki lahko pride nazaj brez tega, da bi me kdo nagnal. Ravno tako lahko kadar koli pride g. Andrej Tacer. Danes je to smešno, ampak prejšnji direktorji niso imeli vstopa. Zadruga je preživela vse te peripetije in ko sem odšel, je ta dala skozi prestrukturiranje, koncentracijo, zmanjšanje števila kmetov, kar je čisto normalen proces. Koliko se ukvarjam danes sam s kmetijstvom, vse kupim ali pa prodam v moji kmetijski zadrugi. Tej zadrugi rečem moja zadruga. Bili so različni pristopi. Včasih je bilo težje, naporno. Ampak ti časi so me marsikaj naučili in utrdili v spoznanju, da če želiš kam priti, se moraš za to potruditi. To sem uporabljal naprej v Mlekarni Celeia, nato v Termah Olimia in sedaj v politiki. Sem že kar navajen, da je takoj prvi odgovor ne. Če želiš kaj narediti, moraš preko tistega ne – včasih bolj na trdo, včasih manj. Sem pa se tukaj “naredil”.

Je v vašem času prišlo do zaprtja Mlekarnice v Šmarju?

Bom brez dlake na jeziku povedal – Mlekarno v Šmarju sem zaprl jaz. Eno leto sem bil dvojni direktor, kot direktor zadruge in mlekarne. To je bila težka zgodba, ampak lahko sem jo naredil, ker sem bil od tukaj. Gre preprosto za to, da smo bili največji proizvajalec in dobavitelj mleka. Po združnem zakonu smo postali tudi največji lastnik in ta mlekarne je bila v hudih težavah. Ena ekipa prej jo je skozi privatizacijo spravila na kolena, do kraja. In sam sem dobil priložnost postati direktor Mlekarnice v začetku leta 1993. Ugotovil sem, da večino mleka izvažajo, da pa za slovenski trg uvažajo izdelke iz Avstrije. To se mi po kmečki logiki ni zdelo v redu. Dobil sem si svetovalca iz Slovenije, ki je bil na Nizozemskem, in upokojenega direktorja iz nizozemskega podjetja Milch Campina, ki je združno organizirana ter predstavlja eno največjih podjetij v Evropi (Nizozemska ima za primerjavo 16 milijard litrov mleka, Slovenija okoli 400 milijonov litrov mleka). Prišli smo do ugotovitve,

da moramo čim več narediti, predelati in ne smemo prodajati mleka izven države. Sir smo delali na dveh lokacijah – v Arji vasi in Šmarju – ampak manj kot 1.000 ton sira v Šmarju in nekaj čez 1.000 ton v Arji vasi. Nesporno je bilo, da če želimo posanirati mlekarne, moramo sir narediti na enem mestu in povečati proizvodnjo ter tako preseliti tehniko iz Šmarja v Arjo vas. Takrat smo pričeli delati 4.000 ton sira in tako smo postali največji proizvajalec sirov v Sloveniji, povečali smo tudi proizvodnjo jogurtov – ko sem prišel, smo naredili 10 milijonov jogurtov letno, ko sem odšel, jih je bilo 50 milijonov. Takrat smo postali “taprava” druga mlekarne. Spremenili smo naziv iz Zelena dolina v Zelene doline, ker smo vedeli, da če želi mlekarstvo v Sloveniji preživeti, se bodo morale vse mlekarne združiti v eno in še tista bo ena manjših v Evropi. Takrat je bilo 15 mlekar, danes imamo le 3 – ena je v francoskih rokah, edina združna je Celeia in imamo še Planiko v Kobaridu.

Seveda so mi očitili, da šmarskega Trapista delajo Savinjčani. Na to imam mešane občutke. Sem ponosen, da je Mlekarna v slovenskih rokah, da je združna, uspešna in da je eden izmed največjih lastnikov prav KZ Šmarje (največji lastnik Mlekarnice Celeia so sedaj po združitvi Koroške zadruge).

Gospod direktor Vinko But, ali je bila tudi pri vas 17 let nazaj prisotna trema pri prevzemu tako pomembne organizacije?

VINKO: Zagotovo je trema bila, vendar je pozitivno vplivala na moje delo in odločitve.

Vi gospod Stanko Javornik ste predsednik zadruge, najvišjega organa Kmetijske zadruge, že mnogo let. Kako pa se je pričela vaša pot v KZ Šmarje?

STANKO: Z zadrugo sem povezan vse od njenega nastanka in vseskozi sem v njenih organih upravljanja. V začetku sem bil kot član podpredsednik nadzornega odbora, naslednje leto pa se mi izteka 5. mandat predsednikovanja Kmetijski zadrugi Šmarje. KZ Šmarje smo ustanovili v tej obliki, kot je danes, še v času Jugoslavije kot prvi v Sloveniji po starem zakonu, ki je predvideval referendum, ki smo ga uspešno izpeljali. Sam sem takrat zaključeval študij. Ker ni bilo možnosti zaposlitve v gozdarstvu, sem ostal doma in možnost

“

Napredek moraš izsiliti.

dokazovanja, poleg pri delu doma, našel v mnogih drugih aktivnostih, med drugim tudi v organih KZ Šmarje.

Če bi izpostavili v svojem “mandatnem” času pomembne mejnike zadruge, kateri bi to bili?

VINKO: Pomembne pozitivne spremembe so se začele leta 2003, nekako dve leti po nastopu mandata.

STANKO: Vsi tisti mejniki, ki so našo zadrugo peljali naprej in to v več ozirih. Še posebej bi poudaril odnos do članstva in ugled, ki smo si ga v letih s pravilnimi potezami in nastopom pridobili. Če omenim samo naša vlaganja, je bila najprej prenova gostišča Zadružnik, nato gradnja trgovin v Rogatcu, Rogaški Slatini, Imenem in Kozjem. Poseben zalogaj pa je bila nedvomno Klet Imeno, poleg nove podobe smo ji dodali novo gostinsko vsebino, pod katero tržimo novo blagovno znamko Hiša

vin Emino. Vsekoskozi je bilo vprašanje, ali obdržati živilske trgovine, pa smo družno ugotovili, da lahko ponudimo tisto, česar drugi ne zmorejo. To smo tudi storili s trgovino Kašča, kjer prodajamo lokalno pridelano hrano z naših kmetij.

Franc Skaza in Avgust Anderluh sta le dva izmed pomembnih ljudi v 70-letni zgodovini, ki sta nagovarjala kmete k združevanju. So ljudje z vizijo vedno ključni za spremembe in napredek?

ZDRAVKO: Name sta vplivala dva direktorja. Prvi je Jože Strašek, ki je naredil ogromno, pa so nekateri nanj v političnih akrobacijah gledali negativno – sam gledam nanj pozitivno. Drugi, ki je imel ogromno vpliva name, pa je Ivan Mlakar, direktor kooperacije TOZD, ker je učil v mojih časih in smo imeli v OŠ Podčetrtek kmetijski pouk, kar se je izvajalo samo še v 2 šolah v Sloveniji. Zaradi Ivana Mlakarja iz Bodreža sem se odločil za študij agronomije.

Tudi Strašek je bil prodoren. Oba sta mi nekako vcepila, da moraš napredek izsiliti. Ko sem kot mlad agronom leta 1981 prišel v kombinat, sem mislil, da vse vem, v smislu, da sem tako pameten, da me bodo poslušali, da bodo kar za mano šli in bodo delali, kar bom govoril. Bolj kot sem jim razlagal, kaj bi bilo treba, so me poslušali in pokimali, ampak so delali naprej po svoje. Takrat sem spoznal, da moraš napredek izsiliti. Sam sem diplomiral iz koruze in še danes o njej nekaj vem. Nova škropiva je bilo treba spraviti v zemljo, da so preprečila vznik plevela. To pa lahko prepečiš tako, da poškopriš in pade 20 mm dežja ter to pride v 5–7 mm sloj zemlje, ali pa poškopriš preden si posejal in zabranaš to v zemljo. Sicer ni dobro sedaj za "zelene", da to govorim. Sam sem jim to govoril, vendar me ni nihče poslušal. Vsi so govorili, da če ni dežja, da škropivo ne bo delovalo. Ko smo to naredili, so potem vsi to delali. Hočem reči, da niso vedno besede tiste, kar ljudje poslušajo, ampak je potrebno kaj narediti. Delali smo petke, "svetke", vse praznike zato, da smo pravočasno naredili. Ob tem smo imeli v Imenem težavo, da je bila po II. svetovni vojni narejena deložacija in je odnos do državnega in kombinata bil precej nastrojen. Velikokrat so mi rekli, naj grem delat komasacijo domov, svojemu očetu, ne pa njim. Ampak vsem smo omogočili, da so

“

Že od malega imam rad naravo in spoštljiv odnos do nje ter do pojavov v njej.

bili zadovoljni in nihče se ni pritožil. Bilo je veliko obrekovanja, da to ni bilo v redu, in tista izkušnja s kmeti mi je strahovito pomagala sedaj, ko smo delali Magno v Mariboru in se je bilo potrebno pogovarjati s kmeti. Tako sem se vrnil 30 let nazaj in se spomnil na izkušnje v Imenem.

Na kakšen način je narava vplivala na vaše razmišljanje, slog vodenja?

ZDRAVKO: Največ sta mi dala mama in oče s tem, ko sta mi omogočila, da sem se lahko šolal. Vzgojen sem, da kdor ne dela, naj ne je, kar je sedaj v politiki grozen problem. Razmišljam po načelu, da moraš nekaj narediti, če hočeš trošiti, da nič ne pride samo od sebe, da v življenju nisi nič dobil, ampak se moraš potruditi. Nikoli nisem

živel v pomanjkanju, ampak sta me pa naučila, da je potrebno delati. Da ni bližnjic. **VINKO:** Že od malega imam rad naravo in spoštljiv odnos do nje ter do pojavov v njej. Mislim, da ta odnos podzavestno prenašam v svoje delo in ljudi ter odnose med njimi.

DANES

Kmetijska zadruga Šmarje je danes oblikovana po panogah. Katere panoge, dejavnosti vse obsega?

VINKO: Glavnino naših dejavnosti predstavljajo danes odkup mleka in govedi, kmetijska trgovina, trgovine Kašča, restavraciji Zadrugnik in Emino ter pridelava vina v Hiši vin Emino.

Kako pa je s članstvom?

VINKO: Konec leta 2017 nas je bilo 499, ob ustanovitvi pa nekaj čez 700. Zmanjšanje je skladno s pojavom upada števila kmetij in koncentracije kmetijske proizvodnje.

Zadruga Šmarje je tudi druga največja solastnica in dobaviteljica mleka Mlekarni Celeia. O kakšnih številkah lahko govorimo?

VINKO: Zadnjih nekaj let odkupujemo med 13 in 13,5 milijonov litrov mleka od nekaj več kot 120 proizvajalcev. Mlekarna Celeia pa ga letno odkupi dobrih 100 milijonov litrov.

Kakšen pomen ima zadružništvo pri nas? Smo se šele v času gospodarske krize zavedli njegovega pomena?

VINKO: Gospodarska kriza ni bistveno vplivala na vlogo in pomen zadružništva. V zadrugah smo navajeni delati z minimalno razliko v ceni, naš poslovni model je konzervativen.

Za tvegane poteze se ne odločamo, niti nimamo zanje dovolj kapitala. Vedno se posvečamo svojim osnovnim dejavnostim. Lahko pa povem, da je v času gospodarske krize propadlo veliko podjetij ali pa so banke morale naložbe v ta podjetja prenesti na slabo banko, kar pa se ni zgodilo v nobeni slovenski zadrugi. Gospodarska kriza je tesno povezana s pohlepom tistih, ki imajo vpliv. Ta bi bil nevaren tudi za zadruge, v kolikor bi bil prisoten, vendar je v poslovnem modelu zadruge vpliv posameznikov ali manjših skupin precej omejen v primerjavi s kapitalskimi oblikami podjetij.

STANKO: Če pogledamo zgodovino, je združništvo na našem območju prisotno več kot 120 let. Dr. Franc Skaza, dr. Josip Vošnjak in mnogi drugi premožni ter učeni so spodbujali kmete k povezovanju in skupnemu nastopu na trgu s svojimi pridelki. Zadruga članom zagotavljala varnost, kar pomeni odkup in v dogovorjenem roku ustrezno plačilo za pridelke. Tega se v KZ Šmarje striktno držimo in menim, da je to tudi prednost pred ostalimi.

Kaj pomeni kmetu uspeh Kmetijske zadruge Šmarje?

ZDRAVKO: To težko rečem, kaj kmetu pomeni Kmetijska zadruga. Imam se za kmeta, ampak malo drugačnega, ker nikoli nisem bil primoran živeti samo od kmetijstva. To je trdo življenje. Vsakemu šmarskemu kmetu, ki trdo gara in so mu ta načela blizu, je lažje z zadrugo. Brez zadruge bi bila težava. Če hočete vedeti, o čem govorim, vam dam nasvet – peljite se mimo Slivniškega jezera do Loke, čez Tinsko do Imenega in glejte gor po hribih, kako je zemlja obdelana. Za to je več razlogov – naši pridni ljudje, kmetje in zadruge, kjer smo jim lahko prodali mleko, jabolka ali živali. Pojdite v Imenem preko Sotle in se peljite do Deseniča, pa si poglejte ravnino, kjer je od 30 do 40 % zemlje zaraščene zato, ker nimajo združnega sistema. Res je, da je to moja interpretacija, mislim pa, da se nisem zmotil. Kot minister sem imel možnost prevoziti celotno Slovenijo – v prejšnjem mandatu sem naredil pol milijona kilometrov. Skorajda ni vasi, v kateri ne bi bil. Ne gledam samo podjetij, ampak ocenjujem obdelanost celotne Slovenije, pokošenost trave, kdaj delajo, kdaj ne delajo ... Ko grem na Hrvaško, kjer so ravnine, me srce boli, ker se država zarašča. To se dogaja, ker ni imela tega združnega sistema. To so ravnine, za katere v Sloveniji ni teorije, da bi bile neobdelane.

Pripisujem si zasluge, da smo leta 1989 zmogli kmetje, združniki, nadzorni svet in uprava najti konsenz. Da nismo te zadruge razbili, temveč smo jo transformirali, da danes dela naprej. Poglejte si primere – Kmetijska zadruga Savinjska dolina je bila v 80. letih pomemben pojem, veliko več vredna od ene "revne" šmarske zadruge.

“

Zadruga članom zagotavljala varnost, kar pomeni odkup in v dogovorjenem roku ustrezno plačilo za pridelke.

Tako so bili bogati, da so od bogatije razbili najboljšo slovensko zadrugo na 9 "invalidov". Kmetijska zadruga Šmarje pa je danes pojem uspešne zadruge. To je zadruga, kjer smo nadpovprečni dobri, pa naj si kdo misli, kar si hoče. Zadruga Šmarje spada v izbor 5 najboljših slovenskih zadrug po uspešnosti. Za takšno zadrugo vedno rabiš dve stvari – poslovodstvo in upravni odbor, nadzorni svet. Znotraj tega smo od ustanovitve dalje vedno znali najti konsenz.

VINKO: Upam, da je uspeha zadruge vesel tudi kmet. Če ima zadruga korekten odnos do njega, je posledično to dobro tudi za

kmeta. Lahko pa kdo misli celo drugače – da je zadruga uspešna samo na račun kmeta. Kdor se poglobi v zadevo, sicer kmalu ugotovi, da smo v veliki soodvisnosti in uspešne zadruge ni brez uspešnih kmetov, ampak mora tudi zadruga prinašati koristi nazaj. Tega se včasih, dokler je vse v redu, ne vidi tako ali pa se na to prehitro pozabi.

STANKO: KZ je in tako tudi deluje kot velika družina. Da se z njo poistovetiš, je seveda pomemben uspeh, uspeh vseh deležnikov, in menim, da smo lahko skupaj ponosni na preteklo prehojeno pot in rezultate, ki smo jih dosegli.

Ali lahko govorimo o butičnem združništvu, ko se lotevamo prodaje lokalnih in domačih pridelkov?

ZDRAVKO: Združništvo je širok pojem. Združništva ne smemo vezati samo na kmetijstvo. Mi v Sloveniji ga. Sedaj se s tem ukvarjamo, tudi moje ministrstvo je odgovorno za to, da to prenesemo tudi na druge segmente. Kjer združujete šibkejše gospodarske člene, ki se združijo v zadrugo, so ti bolj močni. V procentih smo še šibki, v vsebini delovanja pa ne.

Da si še to razčistimo, kakšna je razlika med zadrugo, d. o. o. in delniško družbo. V delniški družbi in d. o. o. "komandiraš" na osnovi lastniškega deleža, ki ga imaš. V zadrugi pa je en član en glas. Konec. Lahko sem največji kmet, če imam samo 1 delež, imam samo 1 glas. To je socialni pristop, ki si ga niso izmislili Slovenci, ampak je nastal v germanskem svetu in to je temelj delovanja. Seveda je zadruga naporen sistem, ker se je treba pogovarjati, jih prepričevati ... to je tista "šola", ki sem jo dobil in zaradi katere imam prednost pri tem delu – da se pogovarjam z vsemi, kajti tega sem naučen. Danska je imela v mojih časih 4 milijarde 400 milijonov litrov mleka in to mleko je pridelalo 13.000 kmetov, naših 400 milijonov litrov mleka pa 25.000 kmetov. Za nove številke ne vem. Ampak želim povedati, da tiste 4 milijarde litrov mleka je na Danskem predelalo eno podjetje, je bilo več obratov, ampak podjetje je bilo eno. Dandanes ni problem narediti jogurta v Kopenhagnu npr. z našim okusom jagode in je lahko čez noč že pri nas. Gre za prosti trg in to so resne stvari. Naš kmet mora biti produktiven pri proizvodnji mleka, produktivna mora biti mlekarna,

“

Kmetijska zadruga Šmarje je danes pojem uspešne zadruge.

znati mora to prodati na trgu. Imamo malo sreče, da smo tako majhni, da nismo zanimivi. Še vedno pa se bo našlo dovolj prostora, da če bomo znali voditi Mlekarno Celeia, bo imela svojo tržno nišo s šmarsko Gaudio, ki je najbolj znana. Imamo pa prednost pri kakovostni, vrhunski, pristni domači hrani, ki jo bomo morali znati prodati po višji ceni. To ne bo šlo samo od sebe. Tukaj znova pridemo do zadruge, v kar globoko verjamem. Vedno imate možnost iti v diskont, kjer so cene nizke, kjer je ogromno plastike, ampak ko date hrano v usta, je ta tudi takšnega okusa. Velika razlika pa je, če poješ takšno pristno, mastno domačo šmarsko pečenko in se imaš lepo.

VINKO: Do neke mere se strinjam z butičnostjo, saj smo na ta način povabili k sodelovanju tudi najmanjše kmetije, če le imajo kaj za ponuditi in imajo dovoljenje za prodajo.

Anka Lipušček Miklavčič, direktorica Mlekarna Planika, je nekoč dejala: "Nekdo je tisti, ki vleče voz naprej. Ampak če tisti zadaj ne potiskajo, potem prvi omaga." Kako dosegate to angažiranost in motiviranost ekipe? Danes zaposlujete 72 ljudi.

VINKO: Mislim, da je zelo pomembno, da si sestaviš ekipo, ki ji lahko zaupaš in da oni

zaupajo tebi, da brez ovir povedo mnenje, četudi je drugačno od mojega. Pomembno je, da pri delu soočamo argumente, uskladimo stališča, ki jih potem tudi upoštevamo, kar včasih ni enostavno in ni vsem všeč.

ZAZRTOST V PRIHODNOST

Ali lahko rečemo, da so kmetijske zadruge soodvisne tudi od narave in opuščanja kmetovanja? Se zavedamo pomembnosti kmetovanja, hrane?

VINKO: Mislim, da kmetije pridelovalci nimamo težav z odnosom do hrane, ta težava in nespoštovanje se lahko pojavita pri tistih, ki hrano samo kupujejo.

Kar pa se tiče odnosa kmeta do narave, pa je danes pri sodobni tehnologiji v kmetijski proizvodnji treba imeti kar veliko znanja in občutka za to, da lahko zavrnilo vse očitke o negativnih vplivih na naravo.

Včasih posamezni kmetije s posameznimi dejanji nimajo prizanesljivega odnosa do živali, narave in okolja. Velikokrat pa pretiravajo tudi "nekmetje", predvsem zaradi premalo znanja in nezadostne informiranosti.

ZDRAVKO: Se zavedamo in se ne zavedamo domače hrane. Potrebno je s strani države ozaveščati ljudi o tem, kaj pomeni zdravo, lokalno, pa tudi za to malo bolj dražje. Na drugi strani pa je takšna ali drugačna plastika, ki je cenejša. V tej luči je strahovito pomembna zadeva, čeprav nekdo misli, da je to daleč in mu je vseeno za Mercator, Agrokor in vse te zgodbe. Mercator, kakršenkoli je že, je pomembno slovensko podjetje, ki ima 10.000 zaposlenih in kupi za 500 milijonov evrov izdelkov od slovenskih proizvajalcev. Prizadevamo si, da tisto napako, ki jo je politika naredila zaradi denarja in takšnih ter drugačnih

razlogov, popravimo v tem kontekstu, da omogočimo, da bo dolgoročno zainteresiran sodelovati z lokalnimi dobavitelji. Kajti kaj nam pomaga, če bodo naši kmetje pridelovali vrhunsko hrano, te pa ne bodo znali prodati.

Vsi trije imate veliko skupnih imenovalcev – poleg KZ Šmarje vas povezuje tudi delo z živalmi in na domači zemlji. Rastemo z zemljo je tudi moto KZ Šmarje. Kaj za vas osebno pomeni biti kmet?

VINKO: Uporabil bom kar besede iz našega mota. Jaz sem namreč z zemljo in kmetijo "gor zrastel". Odnos do zemlje in domače kmetije je zelo čustven, zaradi tega včasih neracionalen. Jaz v tem vidim več lepega in dobrega in to izniči tisto, zaradi česar smo včasih kmetije slabe volje.

STANKO: Biti kmet – takšen se moraš roditi. Res je, da je na kmetiji danes ali pred 50 leti povsem drugačna zgodba. Drugačna so tudi pričakovanja. Ampak mi, ki smo danes tukaj, se trudimo odgovoriti na vsa ta vprašanja z delom in s svojim zgledom, tudi s pojavljanjem v javnosti.

Ekološko ali intenzivno kmetovanje?

VINKO: Sem bolj zagovornik intenzivnega kmetovanja. Ekološko kmetovanje zagovarjam samo v določenih primerih, in sicer če imamo trg, ki je pripravljen z višjo ceno pokrivati manjše pridelke, in kadar nam teren in naravne razmere ne dopuščajo intenzivnega kmetovanja. Pri tem bi rad izpostavil dejstvo, da so lahko včasih določeni pridelki zaradi prisotnosti škodljivih gliv, katerih razvoj ni bil preprečen s pesticidi, bolj nevarni in škodljivi od tistih iz intenzivne pridelave.

ZDRAVKO: Nič ni črno-belega. Ko sem

postal agronom, so v 80. letih bile pomembne kile, tone, pridelek na hektar, tehnološko niti nismo razmišljali o eni ali drugi stvari. Pa ne z leti, ampak s trendi, ki so se v svetu razvijali, pa moram povedati, da ugotavljamo, da se dajo te zadeve peljati tudi drugače. Vse ima svojo ceno. Če delaš na masi, moraš vedeti, da moraš narediti veliko in ne more toliko stati kot tisto, kar je zdravo, pristno in doma pridelano, kjer je tega manj. Sam sem za to, da absolutno delamo v kmetijstvu okoljsko odgovorno, in pa tam več poti. Pri mojih letih bi dejal, da je pomembno, da je dobro.

Kakšni časi in izzivi Kmetijske zadruge Šmarje se obetajo v prihodnje?

VINKO: Naša največja naloga in obveznost je vedno prisotna in pomeni zagotavljanje konkurenčnih pogojev za naše kmete in ostale poslovne partnerje. Med kratko- in srednjeročnimi investicijami sta dograditev kleti in prenova restavracije Zadružnik.

Ali so skupni projekti, kot je Pubec, dobra iztočnica uspešnega sodelovanja in nastopanja na trgu?

VINKO: Projekt Pubec – mlado vino v steklenici konec oktobra – je dobra podlaga za promocijo in povečanje prepoznavnosti. Zadruga Šmarje je skupaj s 500 govedorejci iz lokalnega okolja tudi nosilka znaka *Izbrana kakovost Slovenije za goveje meso*. Lahko rečem, da se slabo leto po uvedbi in zagonu sheme po celi državi vendarle kažejo prvi pozitivni učinki skozi nekoliko boljšo in bolj konstantno ceno, ki je posledica povišanega povpraševanja. V dveh do treh letih upam, da se bo ta učinek pokazal še bolj izrazito.

Bliža se praznik martinovanja in klet Emino slovi po dobri vinski kapljici. S katerim vinom boste nazdravili v tem času?

ZDRAVKO: V času martinovega bom na Kitajskem in bo "trda" z virštanjčanom. Če si ga bom lahko vzel s seboj, še ne vem (smeh). Sam preferiram suha bela vina in zame je pojem dobrega, korektnega vina čisto navaden virštanjčan. Malo je tukaj lokalnega patriotizma, veliko pa tudi vsebine.

STANKO: Ne samo z virštanjčanom, ampak tudi z modro frankinjo, s katero smo dobili mnoga priznanja od Gornje Radgone,

Londona do Washingtona.

VINKO: V tem času bodo pri nas na razpolago že skoraj vse sorte aktualnega letnika, najraje nazdravim s penino, največkrat pa z virštanjčanom.

Bi danes komu rekli, svetovali, naj postane kmet, kmetovalka?

ZDRAVKO: Temu mlademu kolegu sem rekel, da mora iti stran (in pokaže na svojega pomočnika). Da mora iti delat, ne pa se s politiko ukvarjat (smeh). Kmet je lahko tisti, ki ima pogoje za to, ki želi to delati in ki zna to delati. Zase lahko rečem, da sem bil v 80. letih na razpotju, ko sem imel možnost prevzeti očetov dom ali stričevo kmetijo, kajti to, kjer smo zdaj doma, je kupil moj oče. In če bi se to zgodilo, bi bil spodoben kmet. Kmečko delo je zelo težko in bi to svetoval samo tistim, za katere sem prepričan, da so sposobni delati. To ni za "luftarje". Kar pa spet ne pomeni, da se na kmetiji ne da spodobno živeti in delati enakovredno in napredno. Sam črpam energijo iz naveze na zemljo, hlev in ne delam tega zaradi denarja. Zdajle grem domov in bom šel v hlev, da se malo nadiham in napolnim baterije. Ampak to je zgolj ljubiteljski pristop.

“

S kmetijo se ne moreš ukvarjati sam. Kmetija je uspešna le, če imaš tri pogoje – tri generacije.

S kmetijo se ne moreš ukvarjati sam. Kmetija je uspešna le, če imaš tri pogoje – tri generacije. Če to obstaja, se potem da organizirati spodobno življenje (delo in dopust). Ko sem bil mlad agronom, sem imel priliko poslušati eno izobraževanje, ki so nam ga pripravili Nemci, ki so na prvo mesto odločitve, ali nekemu kmetu dati denar, postavili demografsko analizo kmetije – ali ima kmetija vse tri generacije. Lahko je imel zemlje in denarja ogromno, ampak če je bil sam, ga niso jemali resno. Tako v kmetijstvu, to je moja obsesija, kot v gospodarstvu imamo pomanjkanje delovne sile. Naše kmetijstvo je najbolj ogroženo zato, ker so mladi kmetje samski. To je

sociološki problem, s katerim se bo morala začeti ukvarjati tudi socialna služba, država. Lahko se delamo norca iz tega, vendar je to en dejavnik. Kmetijstvo se brez mladih ljudi ne bo razvijalo.

STANKO: Ja. Ampak kakor sem že prej dejal, kmet se moraš roditi. Moraš čutiti, da si poklican v ta stan (poklic) in nenehno verjeti vase in v svoje dosežke. Smo veliki in mali kmetje, ampak vsi imamo prostor. V svojem okolju je možno z dovolj poguma in pravo idejo preživeti tudi z manjšo proizvodnjo, s katero se zapolnjuje tržna niša. Seveda je pri kmetovanju pomembna podpora družine od nosilca do otrok. Kar nekaj jih je iz naših krajev in med drugim jih lahko najdemo tudi v "naši" Kašči. Biti kmet ne pomeni samo imeti krave, prodajati mleko ali imeti pitance. Kmetje smo si vedno morali znati izboriti prostor, bili smo iniciatorji razvoja naših krajev in smo ogledalo podeželja.

Najljubših 5

HRANA

STANKO – nedeljsko kosilo
VINKO – goveji steak
ZDRAVKO – sem mesojedec

PIJAČA

STANKO – vino, špricer
VINKO – za žejo sok, špricer, pivo, za užitek in posebne dogodke pa vedno vino
ZDRAVKO – belo vino

GLASBA

STANKO – poslušam vse
VINKO – ABBA, Mi2, Iztok Mlakar
ZDRAVKO – Balašević, Bajaga, Josipa Lisac

KNJIGA

STANKO – I. Cankar: Hiša Marije Pomočnice
VINKO – zgodovinske o času pred in med 2. sv. vojno
ZDRAVKO – M. Šolohov: Tihi Don

FILM

STANKO – Vesna
VINKO – Petelinji zajtk
ZDRAVKO – Let nad kukavičjim gnezdrom

Žiga Planinšek

FILM

&

knjiga

**BEREMO V NAROČJU STARŠEV
– ŠTUDIJSKI KROŽEK ZA MLADE
STARŠE**

V Lavričevi knjižnici v Ajdovščini že deseto leto zapored izvajajo študijski krožek za mlade starše. Opogumljeni z nasveti njihove mentorice smo se odločili, da tudi mi povabimo mlade starše na starševskem dopustu, da bi naredili prve korake v svet družinske pismenosti in spregovorili o pomenu čim bolj zgodnjega navduševanja otrok za knjigo in branje. K sodelovanju smo povabili različne strokovnjake: psihologinja Andreja Križan Lipnik bo spregovorila o enkratnosti in neponovljivosti odnosov v zgodnjem obdobju, o vlogi očeta in matere, o odpiranju otroka za odnose izven družine in vstopu v vrtec; likovna pedagoginja Erna Ferjanič bo govorila o prvih korakih v likovni svet, v svet glasbe nas

bo popeljala glasbena pedagoginja Tatjana Šolman; pomen pravljic, pripovedovanja in branja bo tema pravljicarke Guste Grobin. Uporabili bomo tudi didaktični komplet Andragoškega centra Slovenije Z igro do pismenosti, ki na nevsiljiv in hkrati poučen način starše predšolskih otrok seznanja z različnimi tehnikami, kako skozi igro osvojiti predbralne, predpismene in predračunske spretnosti, da je vstop v šolo čim lažji. Na brezplačna srečanja, ki bodo trajala približno eno uro, vabimo starše na starševskem dopustu, seveda skupaj z otrokom, stare starše ali koga drugega, ki je oziroma bo po izteku starševskega dopusta veliko skupaj z otrokom. Za starše bo študijski krožek tudi priložnost za srečanja z drugimi starši in izmenjavo izkušenj in spoznanj, mi pa si želimo, da bi marsikateri izmed teh malčkov kmalu postal zvesti obiskovalec naše knjižnice. Uvodno – predstavitevno – srečanje bo v sredo, 21. novembra 2018, ob 10. uri in knjižnici. *Jana Turk Šulc*

Ker pričujoči izvod Šmarskih novic posvečamo kmetijstvu, se spodobi, da na to temo poskušam pogledati tudi skozi film. Navsezadnje se prvi igrani zvočni celovečerni slovenski film v zgodovini dotika prav podeželja, saj se, kot mnogi drugi za njim, tam odvija. Pišem o filmu **Na svoji zemlji**, ki je nastal tik po II. svetovni vojni, v letu 1948, torej se je teden dni obrnilo ravno 70. let od premiere. Že v svojem zadnjem članku, ko sem pisal o filmu **Dolina miru**, sem se dotaknil imena, vsem dobro znanega **Franceta Štiglica**, ki je bil režiser tudi slednje klasike. Film je bil v celoti posnet v Baški grapi in prikazuje osvobodilni boj partizanov in civilnega prebivalstva na Primorskem. Zadnjih nekaj let se prebivalci Grahovega ob Bači poklanjajo nesporni klasiki. Uredili so namreč tematsko pot Na svoji zemlji, kjer se lahko vsak obiskovalec sprehodi med lokacijami snemanja na 12 kilometrov dolgi tematski poti. Slovenski film se je praktično začel na podeželju, z gorniškimi filmom namreč, saj je naš narod že od nekdaj neutrudno navdušen nad hribolazništvom.

Naša resnično prva vidnejša filma sta tako **V kraljestvu Zlatoroga (1931)** ter **Triglavske strmine (1932)**. Dvajset let kasneje so v alpskem okolju posneli tudi vse filme o **Kekcu**, nato se slovenski film nekoliko prestavi v bolj urbana okolja. Omeniti velja film, s katerim se je poistovetil ogromen del ljubiteljev sedme umetnosti, **Petelinji zajtrk (2007)**, ki je postavljen v slikovito prekmursko okolje, ter prav tako tudi **Traktor, ljubezen in Rock'n roll (2008)**, ki se prav tako odvija v tem koncu Slovenije. Ta film, ki v sebi nosi kar precej komičnega, na lep način oriše dobo, ko se je slovenski kmet industrializiral in s tem aktivno zaključeval dobo težkega garaštva na njivah. Slovenski filmski ustvarjalci smo torej skozi vsa obdobja znali napolniti platna s čudovitimi podobami narave in ljudi, ki sobivajo z njo. Vselej iščemo estetiko skozi gorske vrhove, gozdove in travnike, po katerih se plazijo jutranje meglice, skozi marljive delavce na njivah ter nenazadnje tudi skozi sproščene morske podobe. Takšno je naše poslanstvo. Beležiti lepote naše dežele. Uživate v vsakem kadru, prizoru in sekvenci.

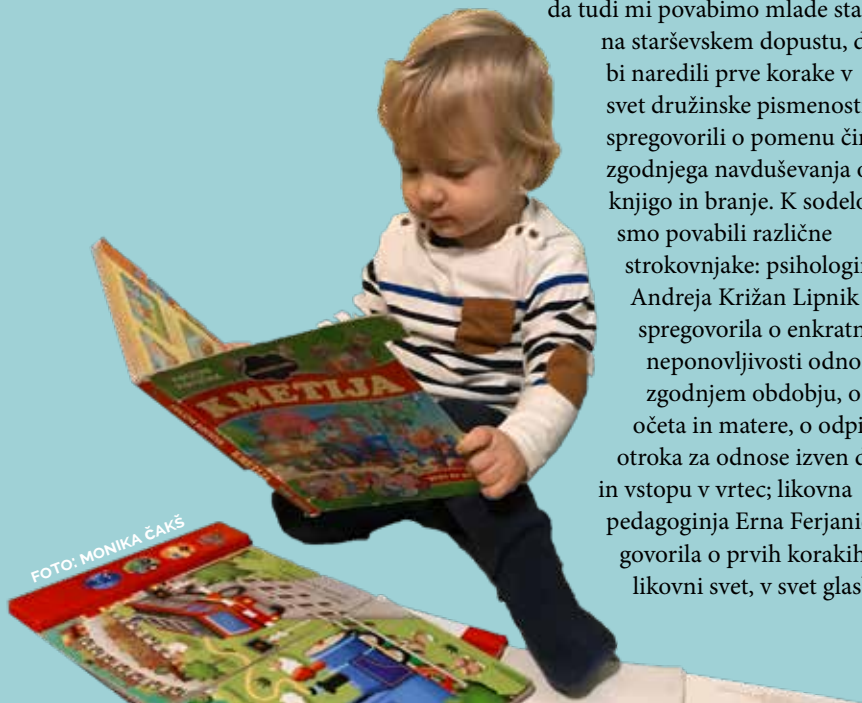

FOTO: MONIKA ČAKŠ

KMETIJSTVO

Kmetijstvo je zelo pomembno zaradi doma pridelane eko hrane, ki je na voljo tudi v trgovinah. Zame je kmetijstvo poklic, ker kmetje delajo za svoje preživetje in s tem služijo denar. Poznam kmetijo Šuc. Kmet mora gojiti dobro, zdravo in eko zelenjavo, imeti tudi nekaj živine za prodajo mesa ali pridelavo mleka in jajc.

ŽAN LAH KOŠTOMAJ, 9. A

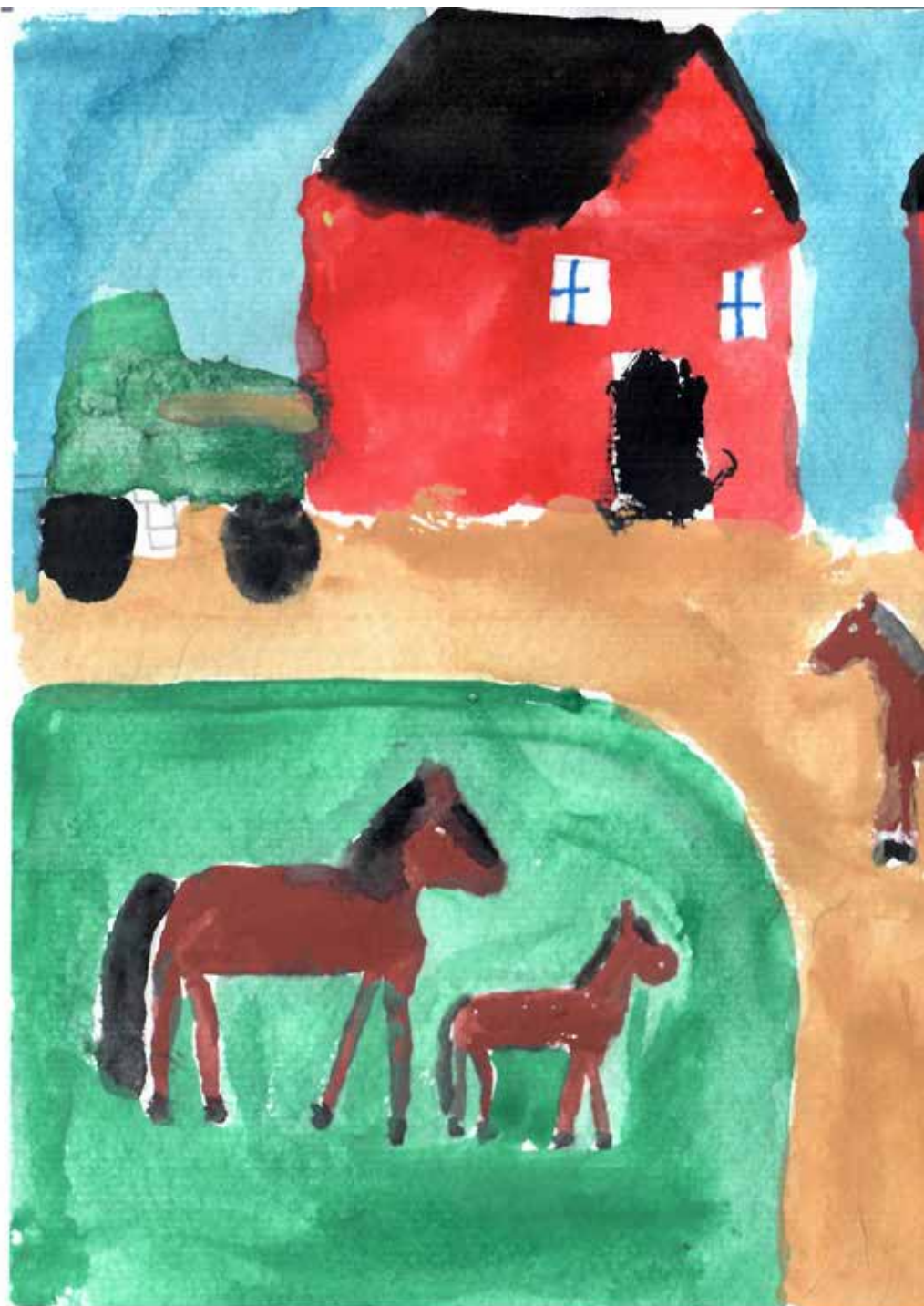
Kmetijstvo je zelo pomembno za življenje, saj nam daje hrano, mleko ... Biti kmet je poklic, saj se s tem da tudi zaslužiti. Kmetijstvo me ne zanima, poznam pa kar veliko kmetov, saj sem iz vaškega okolja. Kmet mora na kmetiji skrbeti za živali, pridelek, stroje in zemljo, tako da je ta poklic precej zahteven.

SIMON ŽABERL, 9. A

Čeprav me kmetijstvo ne zanima, menim, da je to delo zelo pomembno in ga ne more opravljati vsak. Velikokrat rečemo, da ni zahtevno biti kmet, a menim, da se motimo. Če ne bi imeli kmetovalcev, bi imeli manj sadja in zelenjave, ki jih uživamo vsak dan, zato mora kmet dobro vedeti, katera škropiva uporabiti in kdaj sejati oz. saditi določene rastline. Kljub temu da ne poznam ravno veliko kmetov, menim, da je njihovo delo poslanstvo.

LARA BOSNAR, 9. A

Tudi sam živim na kmetiji, zato vem, da mora kmet iti v hlev vsak dan dvakrat. Mora orati, branati,

Zmagovalka likovnega natečaja za otroke stare do 15 let na temo kmetijstvo je 10-letna

NIKA VAHEN iz podružnične šole Zibika.

Iskrene čestitke!

Hvala tudi vsem preostalim otrokom za krasna likovna dela. V uredništvu smo jih bili izredno veseli.

sejati, gnojiti, spravljati krmo, skrbeti za živino in spremljati, ali bo katera krava telila. Skrbeti mora, da živali ne zbolijo. Če se to zgodi, pa je njegova skrb, da ozdravijo.

JAKOB ŽIDAR, 8. C

Biti kmet v današnjem času zame pomeni poslanstvo. Kmetijstvo me zanima, saj bi tudi sam imel kmetijo. Poznam veliko kmetov iz moje okolice. Kmet mora vsak dan zjutraj zgodaj vstati, da gre v hlev, veliko ima dela na njivah in travnikih, kjer opravlja dela, kot so oranje, brananje, sejanje, košnja, spravilo krme, vožnja gnojevke ...

TILEN KUBALE, 8. C

Danes ne spoštujemo več domačih pridelkov in izdelkov ter stvari, narejenih z golimi rokami. Kmetijstvo me zanima, ker so pomembni domači izdelki, pridelani na kmetiji. Moji starši imajo kar veliko kmetijo. Po mojem mnenju kmet ne more biti vsak. Malo se naučiš kmetovanja, malo pa ga imaš tudi v krvi. Kmet mora znati skrbeti za živali ter biti prijazen do njih, kositi travo, voziti traktor, skrbeti za vrt in njivo, da pridelava veliko pridelkov. Najpomembneje za kmeta pa je, da ima rad poklic oz. delo, ki ga opravlja.

ŠPELA GOBEC, 8. D

Meni se zdi, da je biti kmet poslanstvo, saj si lahko sam pridelava hrano. Kmet je vedno bolj spoštovan, saj ljudje raje uživajo živila, pridelana na kmetiji. Poznam kar nekaj kmetov in tudi sama živim na kmetiji. Kmet je tudi moj stric in gospod Vreže in še veliko drugih. Kmet mora skrbeti za svoje živali, obdelovati polja, kositi travnike, predvsem pa mora imeti spoštljiv odnos do narave.

SERGEJA JEZOVŠEK, 8. D

Dom kulture, PROSTOR SREČEVANJA IN DRUŽENJA ŠMARČANOV ŽE ŠTIRIDESET LET

Mateja Žagar, bibliotekarka, DOMOZNANSKI ODDELEK KNJIŽNICE ŠMARJE PRI JELŠAH

Aktivno povojno življenje Šmarčanov se je v šestdesetih letih dvajsetega stoletja nekoliko umirilo, saj propadajoča dvorana v stari Habjanovi gostilni ni bila več uporabna za dramske uprizoritve, denar pa se je porabil za obnovo kinodvorane v Katoliškem domu, kjer je kino deloval od leta 1949. Veliko pozornost je v občanih prebudila tudi lokalna radijska postaja, ki je pred 65 leti nastala med radijskimi amaterji v Društvu ljudske tehnike.

Postavitev kulturnega doma v Šmarju pri Jelšah leta 1978 je pomenila konec stare in začetek nove dobe na področju kulturnega ustvarjanja in bogatenja kulturnega življenja občanov.

MOŠKI PEVSKI ZBOR ŠMARJE PRI JELŠAH OD LETA 1974

Sedemdeseta leta so ponovno obudila kulturo v trgu Šmarje. Po potresu, ki je poškodoval marsikatero stavbo, je sledila prenova Šmarja in v ljudeh se je zopet naselila želja po ustvarjanju in druženju.

Kulturno društvo Anton

Aškerc je

ponovno zaživelo leta 1974 z ustanovitvijo **moškega pevskega zbora** pod vodstvom **Bibijane Erjavec (Hrovat)**. Pevci so z nastopi pričeli že v letu ustanovitve, sodelovali so na občinskih proslavah in gostovali tudi po drugih krajih občine. Od leta 1976 so sodelovali na občinskih revijah pevskega zbora, občasno tudi na medobčinskih pevskega zbora celjske regije. Od leta 1977 so vsako leto pripravili letni koncert. Poleg interesa občanov so k ponovnemu razmahu kulturnega življenja pripomogle tudi nove možnosti financiranja kulturnih društev, za pevski zbor pa v Šmarju ni bilo mogoče dobiti pravega prostora.

V Šmarju pri Jelšah so se že daljše obdobje kazale potrebe po prostorih za aktivnosti različnih kulturnih skupin. Svojih prostorov prav tako ni imela občinska knjižnica, obstoječa kinodvorana je bila v slabem stanju, brez ustreznih prostorov je bila tudi krajevna skupnost. Prostorske potrebe in aktivnost občanov pri ljubiteljskem ustvarjanju kulture v kraju so dajali pobudo za gradnjo kulturnega doma. Na državni praznik Jugoslavije, **29. novembra 1978**, je hram kulture, zgrajen po načrtih domačina **arhitekta Janeza Anderluha**, odprl svoja

vrata in povabil občane v veliko gledališko dvorano z odrom in s filmskim platnom za kino. Kulturni dom pa ni imel samo dvorane, temveč je nudil prostor še občinski knjižnici, radiu, krajevni skupnosti ter društvom, ki so skrbela za bogat kulturni utrip v Šmarju.

GLEDALIŠKA SKUPINA "GLEDALIŠČE BO" OD LETA 1975

S težko pričakovano pridobitvijo je kulturno življenje v Šmarju znova zaživelo. Idealne pogoje za ustvarjanje je v kulturnem domu dobila gledališka skupina, ki je bila v okviru Kulturnega društva Anton Aškerc ustanovljena leta 1975. Na nove odrske deske so najprej stopili starejši igralci in z uprizoritvijo **Kreftovih Celjskih grofov** v režiji Jožeta Jakoša otvorili gledališko dejavnost v novem domu ter jo prepustili mlajšim ustvarjalcem. Člani gledališke skupine so z gledališkimi igrami pod režijskim vodstvom Jožeta Čakša polnili dvorano kulturnega hrama in tako bogatili kvaliteto javnega življenja. Skupina mladih igralcev **"Samorastniki"** je pričela delovati z recitali že na odru Osnovne šole Šmarje pri Jelšah leta 1975 (Mrtva zemlja, Aj, ta lepa krčmarica, Srednjeveške balade, Afrika, mati moja in druge). Leta 1980 so pod novim

imenom gledališke skupine “Gledališče bo” uprizorili prvo gledališko predstavo, Partljičevo komedijo *O, ne, ščuke pa ne*, in z njo otvorili serijo gledaliških predstav, ki so se vrstile vse do poznih devetdesetih let. Razen na domačem odru so nastopali tudi v sosednjih krajih občine in širše, sodelovali so na gledaliških srečanjih in revijah ter za svoje kvalitetno delo prejeli številne nagrade (*Zlato Linhartovo značko Združenja gledaliških skupin Slovenije* – Jože Čakš (1986) in Igor Habjan (1987), *Aškerčevo plaketo ZKO Šmarje pri Jelšah* – Jože Čakš (1988) za uspešno vodenje gledališča, Gledališče bo (1990) skupinsko priznanje za 15. obletnico uspešnega delovanja in Ana Novak (1992) za kostumografijo in igro v gledališki skupini Gledališče bo).

ABONMA “KOZJANSKO” OD LETA 1981

Amaterska gledališka dejavnost je v Šmarju živela že desetletja, šmarska javnost pa je s pridobitvijo nove gledališke dvorane v kulturnem domu dobila priložnost, da si v domači dvorani ogleda predstave gostujočih, tudi profesionalnih gledaliških skupin. Zaradi upada zanimanja za organizirani abonma v celjskem gledališču, ki so ga Šmarčani obiskovali v sedemdesetih letih, je Odbor za gledališko dejavnost pri občinski kulturni

skupnosti Šmarje
pri Jelšah
leta

1981 ustanovil **Abonma Kozjansko**. Razprodana dvorana v prvi sezoni je pokazala, da so občani zadovoljni z novim pristopom gledališke dejavnosti. Kvaliteten izbor šestih gledaliških predstav na domačem odru in dveh v gosteh je navdušil številne abonente, tradicija abonmaja iz osemdesetih let pa se je v Kulturnem domu v Šmarju ohranila vse do danes.

KOZJANSKI KULTURNI DNEVI IN RAZSTAVNA DEJAVNOST V KULTURNEM DOMU ŠMARJE PRI JELŠAH

Med številnimi prireditvami, ki so se organizirale na območju občine Šmarje pri Jelšah v sedemdesetih in osemdesetih letih v okviru projekta **Kozjanski kulturni dnevi**, so bili nastopi pevskih zborov, tamburašev, folklornih skupin, recitatorjev, filmskih in gledaliških predstav ter drugih prireditev. Prireditve, na katerih so svoje delo predstavila številna društva v regiji, so se vsako leto odvijale v mesecu februarju in marcu. Na osrednji proslavi ob pričetku so za uspešna prizadevanja podelili priznanja zaslužnim posameznikom in društvom, glavno nagrado za ves trud pa so prejeli od navdušenega občinstva.

V okviru Kozjanskih kulturnih dni se je v Kulturnem domu Šmarje pričela razvijati tudi razstavna dejavnost v za to namenjeni razstavni dvorani. Največkrat so se pripravljale razstave iz likovnega področja ustvarjalnosti, prav tako

fotografske razstave in tematske razstave vezane na zgodovinske dogodke v kraju. Prva odmevnejša razstava je bila fotografska razstava **šmarskega fotokronista Slavka Ciglencekega** leta 1986, **Šmarje, ki ga ni več**, ki je potekala v okviru jubilejnih 10. Kozjanskih kulturnih dni. Ob tej priložnosti je Slavko Ciglenceki za svoje življenjsko delo prejel plaketo Antona Aškerca. Izjemne so bile razstave likovnih del, ki so nastale v okviru likovnega in besednega trienala **Aritas-Satira** pod idejnim vodstvom domačina **akademskega slikarja Staneta Jagodiča**, posebno mesto med razstavami pa ima razstava starih razglednic Šmarja pri Jelšah in okoliških krajev, ki jih je pred leti šmarski knjižnici podaril šmarski rojak **Viktor Tančič, Tam, kjer sem doma**.

Kulturni utrip v Šmarju še danes živi v prostorih kulturne ustvarjalnosti in številne dogodke občani še vedno z veseljem obiskujejo. Ob otvoritvi kulturnega doma v Šmarju je Jožko Majhen zapisal, da bo šmarski hram kulture ponujal zavetje človeškemu stremljenju po vsem lepem in dobrem, naj bo dom žarišče negovane besede v knjigi in na odru, v njem naj številni rodovi spoznavajo užitek iskrene izpovedi v melodiji skladbe in pesmi, v domu naj glasno odmevajo misli in spoznanja, s katerimi se ukvarja sodobni svet. Njegove misli se tako v ustvarjalcih kot v obiskovalcih uresničujejo že štirideset let.

VIRI

- J. Čakš, 1986. *Letošnja podoba 10. Kozjanskih kulturnih dni*, v Bohor žari, št. 2, str. 6.
- J. Čakš, 1982. *Njihov prosti čas je pesem*, v Bohor žari, št. 4, str. 10.
- J. Čakš, 1982. *Uspela nova oblika abonmaja Kozjansko*, v Bohor žari, št. 1, str. 8.
- J. Jakoš, 1990. *40 let Kulturnega društva Anton Aškerc Šmarje pri Jelšah 1949–1989*. V 15 let Gledališče Bo1975–1990.
- J. Majhen, 1978. *Izročilo, vrednote in merila*, v Šmarje pri Jelšah *nekoč in danes*.
- D. Medved, 1978. *Velika pridobitev za šmarsko občino*, v Novi tednik, št. 48, str. 1.

POGOVOR GENERACIJ

PRIPRAVILA Marija Šilec

BRANKO ŠKET

je človek, ki že celo življenje diha s kmetijstvom. Rojen je bil na kmetiji, na kmetiji je tudi odrasel. Najprej ravnateljstvo, nato pa mesto direktorja na ŠC Šentjur ga že vrsto let povezujeja z mladimi, ki se odločajo za poklic kmeta.

ANŽE JAVORNIK

ima 14 let in obiskuje 9. razred OŠ Šmarje pri Jelšah. V prostem času veliko pomaga doma na kmetiji, še posebej pa uživa pri delu na traktorju.

Navadno vsako odločitev podpira neko notranje vodilo v človeku. Kaj je vaju vodilo k odločitvi za vajino udejstvovanje na področju kmetijstva?

BRANKO: Od rojstva naprej sem živel na kmetiji in s kmetijo. Tako me je pot vodila kasneje tudi v izobraževanje na tem področju kakor tudi v delo in zaposlitev.

ANŽE: Za odločitev sta poskrbela starša, ki sta me poučevala, kako in kaj, in zaradi njih sedaj na naši kmetiji z veseljem pomagam.

Včasih je veljalo, da se znanje na kmetiji prenaša z očeta na sina, s starejših rodov na mlajše. Danes je moč znanje pridobiti na kmetijski srednji šoli in ga nagraditi na fakulteti. Kakšen pogled imata na vse te možnosti, ki nas pripeljejo do poklica kmeta?

BRANKO: Zaradi hitrih in velikih sprememb v tehnologiji in v naravi je prenos znanja zgolj s starejših rodov premalo. Potrebno je iskati nova znanja, ki vodijo v spremembe, z izobraževanjem/v izobraževalnem sistemu. Doprinesejo pa tudi poznanstva, ki pri tem nastajajo. Medsebojne izmenjave znanj in izkušenj so pomembne. Sicer pa na vseh področjih rastejo stopnje izobrazbe in v kmetijstvu v tem ne smemo zaostajati.

ANŽE: Rekel bi, da se lahko z odraščanjem na kmetiji ogromno naučiš, včasih morda celo več, kot ti lahko prinese izobraževanje v omenjeni stroki. Ravno zato menim, da se lahko kljub kmetovanju izobražuješ drugje in tako širiš svoje znanje.

Trendi v svetu so naklonjeni ohranjanju prvinskosti narave, kar zadeva vse nas. Kakšen odnos imata do sonaravnega kmetovanja in kako se to povezuje s poklicem kmeta?

BRANKO: S sonaravnim kmetovanjem ohranjamo prvinskost narave. Je pa res, da s tem pridelujemo manj in potrebujemo več delovne sile. Danes je problem pridobiti delovno silo. Menim, da je prav, da se kmetje odločajo tudi za ta način in potrošnikom ponudijo

tudi bolj zdravo hrano. To omogočajo predvsem manjše kmetije. Pri večjih kmetijah je to težje, je pa s sodobno mehanizacijo tudi mogoče.

ANŽE: Pomembno je spoštovati naravo, a se pri intenzivnem kmetijstvu žal vedno ne moreš v popolni meri izogniti oskrunitvi le-te. Vseeno pa menim, da je potrebno v čim večji meri upoštevati zakone narave.

Kako gledata na razmerje med ekstenzivnim in intenzivnim kmetijstvom? Katere so po vajinem mnenju pozitivne/negativne posledice obojega.

BRANKO: Vsekakor je še vedno več intenzivnega kmetovanja zato, ker moramo pridelati dovolj hrane za vse. Pozitivno je, da lahko pridelamo več z manj vloženega dela. Z ekstenzivnim kmetovanjem pa pridelamo manj, je bolj sonaravno in zdravo. Na ta način ohranjamo naravo, kar je vsekakor zelo pomembno za prihodnje rodove ...

ANŽE: Seveda je ekstenzivno kmetijstvo bolj okolju prijazno, vendar je velikokrat zaradi razmer na trgu preprosto nemogoče. Če nekomu kmetovanje predstavlja glavni vir zaslužka, bo verjetno mogel iskati hitrejšo pot do pridelka, ki pa nam jo lahko prinese ravno intenzivno kmetijstvo.

In še za konec ... Kakšno je sporočilo, ki bi ga predala vsem, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo s kmetijstvom?

BRANKO: Človeštvo hrano potrebuje in brez nje ni življenja. Največ hrane se pridelava na kmetijah. Kmetije se prenašajo iz roda v rod. Zelo pomembna je samooskrbnost naroda. Hrana narodu daje neodvisnost. Če smo od drugih odvisni pri hrani, smo lahko odvisni tudi od vsega drugega. Zato je potrebno podpreti kmete, kmetijstvo in vse, ki se z njim ukvarjajo ter povečati samooskrbnost.

ANŽE: Nekateri se v svojih službah vsak dan srečujejo z istimi nalogami, kmetovalec pa se dan za dnem (na)učí nekaj novega.

DAVID STUPICA

za župana občine Šmarje pri Jelšah

OD LEVE PROTI DESNI: ŽAN STRES, ŠPELA ROŽMAN, MARINKA STRAŠEK, UROŠ KOLAR, JANA TURK ŠULC, TANJA ŠELIGO DRAME, MIMICA KIDRIČ, DAVORIN VREČKO, BRANKA KOVAČIČ, DAVID STUPICA, ANITA ČEBULAR, BOGDAN NUNČIČ, MELITA BEVC, MITJA TOPLIŠEK, MARJANA BRAČKO, ZVONKA NOVAK HABOT, KARMEN VOLAVŠEK, MARKO RIBIČ, SEBASTIJAN LORGER

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI,

vesel sem, da imam priložnost za aktivno sooblikovanje življenja v naši občini. Na volitvah bom nastopil kot neodvisni kandidat s svojo listo, Listo Davida Stupice in uradno podporo treh strank: SMC, SD in DeSUS. Vem, da ob sebi potrebujem ekipo, ki me bo podpirala ter pomagala pri pripravi in izvedbi programa. Predstavljam vam svojo ekipo, na katero sem res ponosen. V njej najdete kandidatke in kandidate, ki prihajajo iz različnih krajev v občini, njihova znanja pa se dopolnjujejo in zajemajo raznolika področja.

Moja odločitev za kandidaturo je dobro premišljena. Verjamem, da lahko z dobro ekipo omogočim nadaljnji razvoj, nove vsebine in storitve, ki bodo naredile življenje v naši občini še bolj prijetno. Ker mi veliko pomeni osebni pogovor, vas vabim na **SREČANJA, KI JIH BOM IZVEDEL V VSEH KRAJEVNIH SKUPNOSTIH.**

Priložnost za osebno srečanje pa bo tudi **OSREDNJI PREDSTAVITVENI DOGODEK, KI BO 7. NOVEMBRA, OB 19. URI V KULTURNEM DOMU ŠMARJE PRI JELŠAH.**

Hvala za vašo podporo,
David Stupica

GLAVNI POUČENI MOJEGA PROGRAMA

ZA PRIHODNJI RAZVOJ OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH:

- enakomerni razvoj in investicijska vlaganja v vseh krajevnih skupnostih v občini,
- vlaganja v cestno infrastrukturo, vključno z ureditvijo kolesarskega omrežja in ostalo javno infrastrukturo,
- skrb za zdravstvo, šolstvo in predšolsko vzgojo, kulturo, socialno varstvo, društveno življenje,
- uvedba participativnega proračuna (možnost vplivanja občanov na proračun),
- pospeševanje gospodarstva, podjetništva in kmetijstva,
- pridobitev certifikata Mladim prijazna občina,
- celovita urbanistična ureditev občinskega središča,
- celovita ureditev športnega parka Šmarje pri Jelšah in izgradnja kopališča,
- ureditev namenskih najemnih stanovanj za upokojujence in ostale starejše,
- varovanje in ohranjanje kulturne, naravne in nesovne dediščine območja,
- učinkovita stanovanjska politika in gospodarjenje z nepremičninami,
- dostopnost storitev občinske uprave vsem občanom,
- povezovanje s partnerji in organizacijami na lokalni, regionalni, državni in mednarodni ravni.

Rokovo poletje – sedmič

Sredi septembra je kot zadnji v ciklu Rokovega poletja 2018 nastopil Zagrebški komorni orkester s solisti, skupaj pa je zdaj že uveljavljen poletni glasbeni festival postregel s šestimi glasbenimi dogodki, ki so se, odvisno od zvrsti glasbe, odvijali v cerkvi sv. Roka oziroma atriju Muzeja baroka.

Vsak od šestih koncertov je obiskovalce nagovoril na svoj način, prizorišče pa so do zadnjega kotička napolnili predvsem trije dogodki, in sicer otvoritveni koncert "Pod nebesnim svodom" zakoncev Zakonjšek Krt, zaključni koncert, na katerem so obiskovalci slišali Štiri letne čase baročnega skladatelja Antonija Vivaldija v izvedbi Zagrebškega komornega orkestra s solisti, posebej prikupen pa je bil koncert Mlade oči z močno lokalno noto. Šest koncertov je obiskalo blizu šeststo obiskovalcev, ki so v idilično okolje nad Šmarjem navdušeni nad

Vloga baročnih dam se Jasmini Glibe in Urški Pevec odlično poda. FOTO: ARHIV MUZEJA BAROKA

ponujenim programom prihajali iz Laškega, Celja, Šentjurja, Rogaske Slatine in Rogatca. Rokovo poletje se je letos odvijalo že sedmo leto zapovrstjo, neprekinjeno poteka že od poletja 2012. Od lani imajo koncerti tudi dve stalni hostesi, ki večernim glasbenim dogodkom dajeta poseben čar in postajata zaščitni znak Rokovih poletij. Kljub

HVALA

Ker so zaradi obnove župnijske cerkve vse poletje nedeljske maše potekale v cerkvi sv. Roka, je bilo pri pripravi koncertov potrebnih več usklajevanj in prilagajanj kot pretekla leta. Župniku in dekanu Tadeju Linasiju ter sodelavcem župnije se zahvaljujemo za strpnost in razumevanje, da se je lahko Rokovo poletje 2018 odvijalo po načrtih in brez zapletov. Hvala tudi domačim vinarjem Francu Namuršu, Janiju Vrežetu in Miranu Krašovcu ter prvi sosedu cerkve sv. Roka, Ani Novak, ki je poskrbela za odlične domače "jerpice". Zaradi njih so bili večeri še bolj žlahtni.

poletnemu predahu je bila tudi letos v pripravo dogodkov vpeta večina sodelavcev Knjižnice Šmarje pri Jelšah, ki obljublja, da bo kakovost ohranjala na doseženi ravni in jo še dopolnjevala, hkrati pa si želi, da bi se s koncerti identificiralo čim več obiskovalcev od blizu in daleč.

Vlasta Krampershek Šuc

NOVA SAMOPOSTREŽNA AVTOPRALNICA V MESTINJU

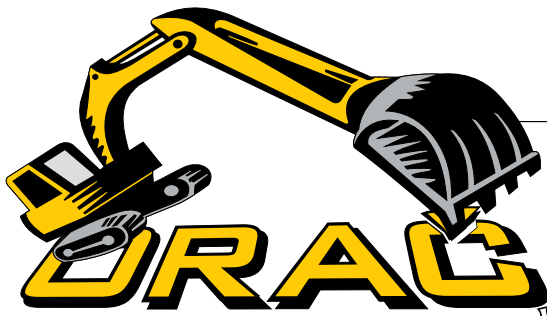

STROJNA IN ZEMELJSKA DELA
PREVOZI IN ČRPANJE BETONOV
PREVOZI RAZSUTEGA TOVORA

Gramoz - AP d.o.o., Dvor 6a, 3240 Šmarje pri Jelšah

041 714 945

JANKO ORAČ S.P.

Predenca 9, 3240 Šmarje pri Jelšah

Tel: 03 810 15 76

GSM: 041 588 177

E-mail: info@orac.si

Kakovost in tradicija že 40 let!

AVTOPREVOZI * STROJNA ZEMELJSKA DELA * NIZKE GRADNJE

STORITVE Z GRADBENO MEHANIZACIJO:

- izkop in nasip dvorišč
- izkopi gradbenih jam
- izkopi pasovnih temeljev
- rušenje objektov in delo s hidravličnim kladivom
- izkopi greznic, vodovodov, plinovodov, telefonije
- izdelava dovoznih poti
- pluzenje snega
- ostala dela z gradbeno mehanizacijo

GRADIMO IN IZVAJAMO:

- ceste,
- dvorišča,
- parkirišča,
- vodovode,
- kanalizacije,
- igrišča,
- urejamo kmetijske površine, nasipe
- saniramo plazove
- ostala dela po dogovoru

www.orac.si

SDS

Občinski odbor Slovenske demokratske stranke Šmarje pri Jelšah.

Na letošnjih lokalnih volitvah nastopamo s prenovljeno ekipo kandidatov za svetnike, ki imajo dovolj izkušenj, znanja in sposobnosti, da bodo delali za skupno dobro vseh nas.

Vabimo vas, da se 18. 11. 2018 udeležite volitev in svoj glas zaupate našim kandidatom za svetnike in Matiji Čakšu.

Tokrat nimamo svojega kandidata za župana, ampak smo se odločili za podporo neodvisnemu kandidatu Matiji Čakšu, dr. vet. med. spec. bujatrike.

Matija Čakš
dr. vet. med. spec. bujatrike

Neposredni glasnik OO SDS Šmarje pri Jelšah

SKUPNI KANDIDAT ZA ŽUPANA OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

Sliva za na pot

V sklopu *Tedna kulturne dediščine*, konec septembra oz. v začetku oktobra, je v muzeju baroka potekala delavnica za otroke in njihove starše s sloganom *Sliva za na pot*. Sliva je namreč sadež, ki začne zoreti ravno v času osrednjega dvodnevne romarskega dogodka v Šmarju pri Jelšah in je v preteklosti predstavljala pomemben vir hrane, danes pa izziv, kako bi jo vključili v vsakdanje življenje in razvoj.

Otroci so si skupaj s svojimi starši ogledali muzej s prilagojenim "pravljničnim" vodenjem. Beseda je tekla o potovanjih

nekoč in danes, kaj sestavlja popotno malico in kako si pomagati, če je popotni nahrbtnik prazen.

V ustvarjalnem delu delavnice so pod mentorstvom Mateje Žagar in Karmen Križnik iz filca izdelovali naprstne lutke – personalizirane slive, ki so jih nato vzeli s seboj na pot oziroma domov. Prijetno utrujeni in že malo lačni so se nato posladkali z romarsko malico. Slivovo marmelado, s katero so si namazali kruh, so skuhalo udeleženci kuharske delavnice v sklopu operacije Romarski mozaik, ki jo Knjižnica Šmarje izvaja od začetka letošnjega leta. *Vlasta Kramperšek Šuc*

Srednjeveški dan v Lembergu

Zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah je v nedeljo, 30. 9. 2018, prvič organiziral Srednjeveški dan v Lembergu. Lemberg leži v ozki dolini ob cesti Mestinje–Poljčane, v severnem delu Zgornjesotelskega gričevja. Naselje je postalo trg že pred letom 1368 in se je razvijalo ob lemberškem gradu iz 12. stoletja. Kot je vidno, ima Lemberg bogato preteklost, ki jo je vredno raziskati in si jo ogledati, zato je zavod s pomočjo Turistično-kulturnega društva Lemberg organiziral ta dogodek prav v Lembergu. Na dogodku so nas obiskali Celjska gospoda iz TD Celje, Vitezi najemniki Celjskih grofov z Maistri Marpurgi, ki so prikazali mečevanje, kot je potekalo v srednjem veku. Z nami so bili tudi srednjeveški plesalci iz Šaleške doline, ki so poskrbeli za glasbeno-plesni program, društvo ŠentLok, ki je prikazalo tekmovanje v lokostrelstvu. Na prireditvi je TKD Lemberg poskrbel za tradicionalno "lemberško" kulinariko, kot so npr. "mlinčevka", "zavihječa", "erpica". Na srednjeveškem dogodku so se predstavili tudi ostali turistični ponudniki: TD Skriti biser, Ivan Preskar, Ana Gobec, Kmetija Grobelšek, Marko Strašek, Kmetija Kozole, Vladimir Koželj, Hot Art, Kmetija Vizjak, Ivan Kamplet, lončarstvo Buser, Nevenka Mulej, Društvo Izviri iz Dobrine, ZKTR Rogatec, Mira Kline, Tatjana Čebular, LestetiComb, Anton Vogrinc ter Foto klub Šmarje pri Jelšah z odličnim "šmornom". Prireditve se je udeležilo lepo število ljudi, zato so v zavodu TŠM prepričani, da ga naslednje leto ponovno organizirajo in želijo, da postane tradicionalen ter vsako leto bolj prepoznaven in zanimiv. Spremljajte nas na:

FB: Javni zavod za turizem,
šport in mladino Šmarje pri Jelšah
IG: JZ TŠM
Špela Zaberl

FOTO: ARHIV MUZEJA BAROKA

FOTO: ARHIV MUZEJA BAROKA

FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE PRI JELŠAH

FOTO: FOTO KLUB ŠMARJE PRI JELŠAH

Janko Šket na volitve v Šmarju z močno samostojno listo.

ZA ŠE LEPŠE ŠMARJE!

Naročnik oglasa: Janko Šket

Janko Šket v šmarskem okolju še zdaleč ni neznano ime. V lokalni politiki aktivno sodeluje kot **občinski svetnik** že štiri mandate, od tega je dva mandata zastopal funkcijo **podžupana**. Kot kmetovalec, je aktiven tudi na tem področju, saj kot predsednik že drugi mandat **vodi Celjsko enoto Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije**. Je **sodnik porotnik** na Okrožnem sodišču v Celju, poleg tega pa **predseduje** tudi Nadzornemu svetu OKP Rogaška Slatina. Prav tako je zelo **aktiven gasilec** v PGD Šmarje pri Jelšah, kjer opravlja funkcijo namestnika predsednika. Je poročen, oče dveh otrok in dedek štirim vnukom.

Področje družbenih dejavnosti je po njegovem eno **najbolje urejenih**. V zadnjih letih opaža več medsebojnega sodelovanja društev, kar pripomore

k splošnemu utripu v občini. S podporo Zavoda za turizem, šport in mlade je treba stremeti k širši prepoznavnosti šmarskih znamenitosti in krepiti ostalo ponudbo.

Nekaj poudarkov njihovega programa:

- Izgradnja **sodobnega klasičnega bazena**,
- izgradnja **oskrbovanih stanovanj**,
- ureditev površin za gradnjo mladih družin (Dobrava ter ostale lokacije),
- rešitev stavbe **Jelšingrad** s pripadajočimi zemljišči,
- pospešeno angažiranje nadomestne **ceste** samega **centra Šmarja**,
- manjše **telovadnice** pri podružničnih šolah,
- širitev **obrtnih con** (Šmarje, Šentvid, Grobelno),
- obnove **gasilsko kulturnih domov**,
- največji poudarek pa je v **enakomernem razvoju** vseh krajevnih skupnosti v smislu investicij v infrastrukturo.

I. Volilna enota

- 1.) Štruklec Matjaž
- 2.) Žaberl Marjanca
- 3.) Petelin Niko
- 4.) Leskovar Urška
- 5.) Slatenšek Silvester

II. Volilna enota

- 1.) Šket Janko
- 2.) Lipnik Čakš Klavdija
- 3.) Vreže Boštjan
- 4.) Regoršek Lučka
- 5.) mag. Prah Igor
- 6.) Romih Helena
- 7.) Tirgušek Alojz

III. Volilna enota

- 1.) Močnik Gorazd
- 2.) Ana Marie Vahen
- 3.) Tratenšek Jože
- 4.) Vozlič Barbara
- 5.) Kosovel Davorin
- 6.) Pogelšek Špela
- 7.) Hajnšek Kristjan

MISLIMO RESNO

ZA ŠMARJE PRI JELŠAH

**18. NOVEMBRA NAS PODPRITE ZA:
DRUŽINI PRIJAZNO,
GOSPODARSTVU NAKLONJENO
in TURISTIČNO PREPOZNANO OBČINO!**

N.Si

NAROČNIK: NOVILA OBČINA

DOM UPOKOJENCEV
ŠMARJE PRI JELŠAH

Jesenska dogajanja v šmarskem domu upokojencev

V DU Šmarje pri Jelšah zaposleni stremijo k temu, da se vsakodnevna rutina bivanja v domu popestri z družabnimi dogodki in prireditvami. En del družabništva se izvede s strani zaposlenih, za drug velik del pa poskrbijo prostovoljci, ki k celotni zgodbi doma s svojim delom prispevajo posebno noto in dajo dodano vrednost.

Tudi v jesenskem času narava nudi možnosti preživljanja dni zunaj na zraku, zato stanovalci lovijo lepe in sončne trenutke, kjer se predajo žarkom, gredo na sprehod ali pa samo opazujejo pisano obarvano naravo. Tisti najbolj pogumni stanovalci so odšli na Boč, kjer so nabirali kostanj za kostanjev piknik z živo glasbo, ki bo potekal v prihodnjih dneh. Poleg bralne ure, ljudskega petja, kreativnih delavnic ter maš, ki potekajo enkrat tedensko, bo dom konec meseca gostil tudi razstavo likovnih del Društva ljubiteljev likovnih ustvarjalnosti Mavrica, ki si jo bo mogoče ogledati v Centru aktivnosti vse do 12. 11. 2018. Mesec november napoveduje prihod sv. Martina, ki spreminja mošt v vino ter poskrbi za martinovo kosilo, ki bo zadišalo tudi po hodnikih doma. Ne smemo pozabiti na mesečna srečanja s svojci posameznih stanovanjskih skupin ter projekt Oblačila za novo podobo, ki stanovalcem omogoča, da si osvežijo svojo garderobno omaro.

Ob vseh dogodkih, ki se odvijajo, mesec preteče, kot bi mignil. Komajda se obrne list na koledarju, že je mesec naokoli. In prav je tako, saj je to dokaz, da dnevi ob zanimivem dogajanju izredno hitro minejo.

Teja Leskovšek

Tradicionalni obisk intervencijskih vozil v šmaskem vrtcu

V šolskem letu 2018/19 je Teden otroka zaznamovala osrednja tema Prosti čas. Pri današnjem hitrem življenjskem tempu vse bolj cenimo čas, ki si ga lahko vzamemo zase, saj si tako oddahnemo od obveznosti, upočasnimo ritem in si nabereemo novih moči. To je čas, ki si ga vzamemo, da se posvetimo dejavnostim, ki nas osrečujejo, navdajajo z notranjim zadovoljstvom in nas izpopolnjujejo. Prosti čas mnogi izkoristijo za združevanje prijetnega s koristnim, kar smo v Tednu otroka naredili tudi v Otroškem vrtcu Šmarje pri Jelšah. V ta namen so se pri nas odvijale različne dejavnosti, ki pa niso bile namenjene samo otrokom, temveč tudi njihovim staršem in ostalim obiskovalcem, ki so se nam želeli pridružiti. Zaposleni v Otroškem vrtcu Šmarje se zavedamo, da je vrtec pomemben življenjski prostor, kjer se dogajajo zanimivi, razburljivi, pravljlični, pa tudi čisto realistični dogodki, kot je bil v petek, 5. oktobra 2018, v okviru Tedna otroka. V vrtcu smo pripravili že kar tradicionalno prireditev – obisk intervencijskih vozil.

Vsako leto medse povabimo številne prostovoljne in poklicne intervencijske službe. Našemu povabilu so se tudi letos prijazno odzvali člani oz. zaposleni s policije, gasilci, reševalci, vojaki, člani službe za zaščito in reševanje, civilna zaščita, rdeči križ, avto vleka, jamarski klub ... Ti so nam predstavili svojo opremo, pripomočke za reševanje, zaščitna in delovna oblačila, intervencijska vozila, razložili pa so nam, čemu služi posamezna oprema in kako jo uporabljati. Zabavala sta nas tudi psa reševalca, ki sta pokazala svoje spretnosti, letošnja velika atrakcija pa je bila vsekakor "maskota" policistka

Pika. Vse to so si otroci z zanimanjem ogledali, marsikdo pa se je preizkusil tudi v kakšni spretnosti. Dogodek si je ogledalo okoli 380 otrok našega vrtca, okoli 40 otrok vrtca Kozje, 17 otrok vrtca Bistrice ob Sotli, 150–200 otrok OŠ Šmarje pri Jelšah, 20 varovancev VDC-ja, starši naših otrok, naključni mimoidoči in predstavniki občine.

Tudi letos je tradicionalni dogodek v Tednu otroka ponovno dokazal, da je med nami veliko prostovoljcev, ki so svoj čas delili z nami predvsem z dobrodelnim namenom, ker v tem uživajo in jih to osrečuje, prav tako pa smo prepričani, da tudi zaposleni posvetimo svoj prosti čas svojemu poslanstvu.

Zahvala za izpeljavo dogodka gre vsem, ki podpirate dejavnosti, ki so pomembne za naše najmlajše, z njimi popestrite naše VIZ delo in otroke opremljate z dejavnostmi, temami, znanji in spoznanji, ki so izjemna popotnica za njihova življenja. Hvala vsem.
Marjetka Žnidarec, pomočnica ravnateljice

Volite listo SLS

in skupnega kandidata za župana

MATIJO ČAKŠA

za vašo in našo lepšo prihodnost.

OO SLS Šmarje pri Jelšah

KER NAS POZNATE

Narodnik oglaš. OO SLS Šmarje pri Jelšah

Matija Čakš
kandidat za župana

ČAS JE ZA NOVO GENERACIJO!
Matija Čakš
dr. vet. med. spec. bujatrike

SKUPNI KANDIDAT ZA ŽUPANA OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

Narodnik oglaš. LNOŠ

TEŽAVA Vsako leto dobi 70% šolskih otrok naglavne uši.

Dobro se zavedamo, da naglavne uši predstavljajo težavo, tako za vas, kot za vaše otroke.

REŠITEV *ByeByePidò* Idealno za vsakdanjo uporabo, saj vsebuje naravne snovi in eterična olja.

V NAŠEM FRIZERSKEM SALONU VAM NUDIMO PREVENTIVNO UMIVANJE LAS TER VAS POUČIMO O NADALJNI NEGI IN NEGOVANJU, KI GA LAHKO IZVAJATE SAMI DOMA.

FRIZERSKI SALON PRI MINKI

Šmarje pri Jelšah, Rogaška cesta 1
tel.: 03/ 81 90 991, 031 685 712
www.pri-minki.si

USTVARI NEUGODNO OKOLJE ZA RAZVOJ NAGLAVNIH UŠI, NE VSEBUJE SLES in SLS, PARABENOV in NEVARNIH SNOVI.

Lojze Šraml s.p., Šmarje pri Jelšah, Rogaška cesta 1, pri Minki

TAMPEXtisk

• REKLAME • NEREKLAME •
• NALEPKE • NENALEPKE •

• www.tampex.si • 03/ 81 90 990 • 041 685 712 •

Teden otroka v vrtcu Šmarje pri Jelšah

“Dobrega življenja ne more dati ljubezen brez znanja, ne znanje brez ljubezni.”

BARTRAND RUSSELL

Letošnja osrednja tema Tedna otroka je bila **PROSTI ČAS**. Vsak izmed nas ima prosti čas, eden več, drugi manj. Vsakdo ga načrtuje po svoje. V družini je potrebno svoj čas usklajevati z drugimi družinskimi člani. V družini je zelo pomembno, da doživljamo dogodke skupaj, tako se učimo drug od drugega. Pozitivni vzgledi puščajo v otroku pozitivno sled in obratno. Ker se v vrtcu tega zavedamo, smo organizirali v popoldanskem času **KOSTANJEV PIKNIK** za vse družine, ki so nam zaupale svoje otroke. Predhodno smo prosili starše za pomoč pri zbiranju kostanja in seveda tudi zaposlene. Pekli smo kostanj, kuharice so pripravile pečena jabolka, zavihanke, čaj. Strokovne delavke so

pripravile jesenske delavnice, kjer so otroci ustvarjali skupaj s starši. Zanimivo je bilo opazovati iznajdljivost majhnih in velikih. Vendar so otroci imeli tudi možnost, da se preizkusijo na poligonih ter gibalnih igrah. Veliko presenečenje za otroke je bila možnost poslikave obrazov. Ustvarjalca sta domiselno delala poslikave. Zanimivo je bilo, kako vztrajni so bili otroci pri opazovanju in kako srečni, ko so postali to, kar so želeli. Bili smo veseli velikega obiska staršev. Z velikim zadovoljstvom smo opazovali zadovoljne in srečne obraze otrok in staršev.

Vendar smo v Tednu otroka realizirali tudi veliko drugih različnih dejavnosti: poslušanje pravljic v naravi, pohod v okolico, ustvarjalne jesenske delavnice, ljudske gibalne igre, obisk knjižničarke, peko palačink, glasbeno dopoldne in seveda ogled intervencijskih vozil.

Marta Kotnik in delavci Vrtca Šmarje pri Jelšah

Ples je govornica telesa

Otroci iz Otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah, igralnica 10, smo nastopili na slavnostni otvoritvi športno-rekreacijske površine ter postajališč za avtodome v Šmarju. Strokovnjaki pravijo, da je ples govornica telesa, torej je gibanje ob zvoku, ritmu, govoru in glasbi. Tako smo se predstavili z razigranim pujsom v mlaki in instrumenti na podstrešju. Otroci so s plesom ponazorili različna gibanja, sledili ritmu in melodiji glasbe. Obiskovalci so bili več kot zadovoljni, saj smo prejeli obilo čestitk in pohval z vseh strani.

Vzgojiteljici Tanja Kolar in Sonja Zobec

Tetko jesen praznujemo več let, to je že kar naša tradicija

Zdaj, ko se listje že odeva v pisano škrlatne barve, ko jutra postajajo hladnejša in ko se odpravimo po kostanj v bližnjo okolico, je čas za tetko Jesen.

In ta čarobna tetka je priplesala tudi v naš vrtcu, v enoto SONČEK. V pisane barve odeta, z velikim klobukom in s polno košaro jesenskih dobrot iz gozda, vrta in sadovnjaka je obiskala prav vse skupine. Otroci so jo z navdušenjem sprejeli. Pripovedovala je o zanimivostih in značilnostih jeseni. Mlajši so le opazovali, tipali in vonjali jesenske dobrote, pri starejših pa so otroci povedali, kaj že vedo; opisovali in poimenovali so jesenske pridelke, se pogovarjali in odgovarjali na njena vprašanja ter na koncu skupaj s tetko jesenjo zapeli in zaplesali.

Kasneje smo se vsi vrtni v svoje skupine ter še enkrat v mislih podoživeli vse, kar nam je povedala tetka Jesen.

Renata Gojkovič, vzgojiteljica

Skazova zapuščina Šmarju in Šmarčanom

Domoznanska razstava, ki smo jo pripravili v Knjižnici Šmarje pri Jelšah, prikazuje Šmarje v 19. stoletju, ko je kraj s pomočjo šmarskega veleposestnika, velikega domoljuba in mecena Franca Skaze doživel velik napredek v družbenem razvoju. Z razstavo smo želeli obuditi spomin na Franca Skazo kot na zavednega Šmarčana, ki se je pred 180 leti rodil v Šmarju, ki mu je dokazal zvestobo svoje smrti. Mlademu Francu je pomen narodnostnega napredka s svojim zgledom dajal njegov oče, ki je bil narodnozaveden in politično dejaven v sredini 19. stoletja. Bil je šolski nadzornik šmarske ljudske šole in šmarski župan. Franc Skaza je sklenil nadaljevati očetovo politično pot, na lastne stroške je gradil upravne zgradbe ter z uvajanjem slovenskega jezika v domačo osnovno šolo izpodrinil širjenje nemškega malomeščanstva v trgu Šmarje.

Razstava prikazuje dosežke Franca Skaze od leta 1869 naprej. Najprej je dal zgraditi sodno palačo v Šmarju, ki jo je tudi v celoti financiral, nadaljeval je z gradnjo nove šolske stavbe in hkrati vlagal v ustanovitev številnih društev, med njimi tudi ustanovitev šmarske Narodne čitalnice. Šmarje še vedno krasi znamenita Skazova hiša, ki jo je Franc Skaza obnovil v imenitno trško arhitekturo. Bogata zunanost in poslikana veža v notranjosti sta dajali videz hiše pomembnega in vplivnega človeka. V veži so upodobljeni slovenski rodoljubi tistega časa in pomembni gostje, ki so zahajali v Skazovo hišo, tu so leta 1870 Franc Skaza, Hugo Tančič in Anton Tomšič podpisali pogodbo o ustanovitvi prve mariborske slovenske tiskarne.

Razstavo sta z glasbo na citre in flavto popestrili Eva in Vita Novak. Velik poudarek pa je k razstavi prispeval Skazov potomec, pravnuk Milan Pugelj, ki je na otvoritvi doživeto pripovedoval o spominih na svojega sorodnika in o njegovih dosežkih. Pugljevo večletno raziskovanje je vzpodbudilo čustveno povezanost do sorodnika v toliki meri, da se lahko poistoveti s Skazovo osebnostjo. Iz njegove pripovedi smo lahko začutili Skazovo moč, boj in prizadevanje za ljudi in domači kraj. Prav zgodbe iz preteklosti in kolektivni spomin nam pomagajo spoznavati kulturno dediščino in oblikovati lokalno identiteto. Razstava bo v Kulturnem domu Šmarje pri Jelšah na ogled do 25. novembra 2018. Vabljeni!

Mateja Žagar

Otvoritev razstave. FOTO: MARKO SAMEC

HALLOWEEN

POHOD Z BAKLAMI

TOREK
30. 10. 2018

16.00
Halloween otroške delavnice z Mladinskim klubom Netek v Stari šoli Šmarje pri Jelšah.

18.00
Pričetek pohoda od Stare šole v Šmarju pri Jelšah do sv. Miklavža.

19.00

- druženje z glasbo pri Lovskem domu Šmarje pri Jelšah,
- razstava in tekmovanje za najboljše izdelke delavnic,
- iskanje čarovniškega zaklada,
- pečenje kostanja in mošt...

Po končanem dogodku možnost organiziranega prevoza nazaj v Šmarje pri Jelšah.

BREZPLAČNA OBJAVA

Mladinski kulturni klub Netek

ZAVOD TŠM
ŠMARJE PRI JELŠAH

13. POZDRAV Vinu

NEDELJA 11.11.2018
OD 10.00 URE DALJE
NA ŠMARSKI PLOŠČADI

- SLOVESNA MAŠA PRI SV. ROKU
- EVROPSKI RED VITEZOV VINA
- KISLA »ŽUPA« IN DEGUSTACIJA VINA
- KMEČKA TRŽNICA
- SRČNI MUZIKANTI

BREZPLAČNA OBJAVA

I FEEL SLOVENIA

TURISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE

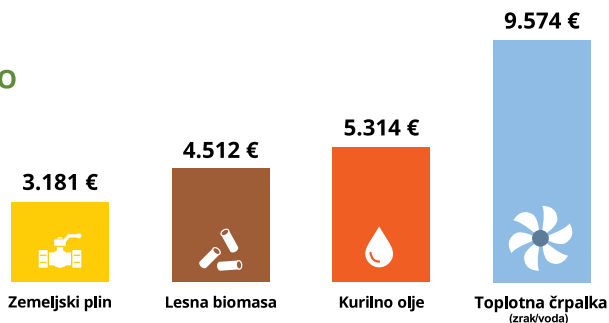
TURISTIČNO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELŠAH

»TRTA« DRUŠTVO VINOGRADNIKOV IN KLETARJEV

ZAVOD TŠM
ŠMARJE PRI JELŠAH

INVESTICIJA

Zemeljski plin zagotavlja **NAJNIŽJO** investicijo pri nakupu in montaži ogrevalnega sistema.

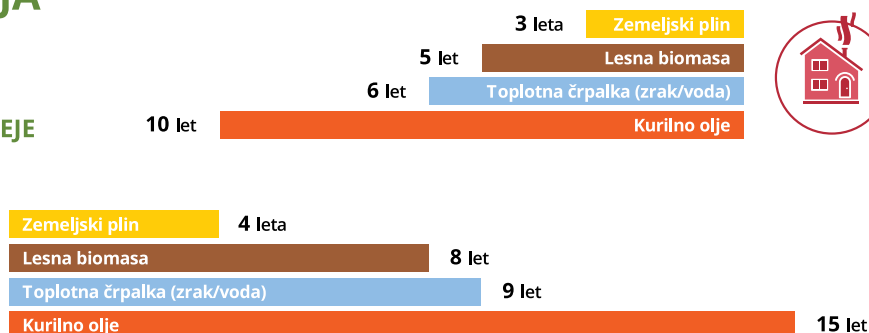
ZEMELJSKI PLIN SE SPLAČA IN POPLAČA

PRIHRANKI ob menjavi starega kotla na kurilno olje

DOBA VRAČANJA INVESTICIJE

Investicija v ogrevanje na zemeljski plin se **NAJHITREJE** povrne.

Z eTwinningom spoznavamo evropske države in tuje jezike

Veselo učenje tujih jezikov. FOTO: ARHIV ŠOLE

Na podružnični šoli Šentvid smo letos v okviru projekta eTwinning obeležili evropski dan jezikov. V slovenskem in angleškem jeziku smo napisali 25 pisem, ki smo jih nato poslali v različne evropske države. Prav tako smo se mi razveselili vsakega pisma, ki je prepotovalo precejšnjo razdaljo. Jeziki so se nam zatikali ob prebiranju grških, čeških, turških, danskih, francoskih, španskih, poljskih, romunskih, portugalskih in drugih besed. Iz prispelih razglednic smo naredili razstavo.

Vesna Drofenik Jerič, mentorica

Kuharske delavnice v Tednu otroka

Tudi preizkušanje novih kuharskih receptov je lahko zanimiva prostočasna dejavnost, zato smo za popestritev naših vsakdanjih aktivnosti v Tednu otroka na Sladki Gori izvedli kuharske delavnice. Učenci so ob delu neizmerno uživali in se ob majhni pomoči učiteljic naučili pripraviti tri nove sladice. Prvošolci so takole strnili svoje vtise:

“Kuharske delavnice so bile zelo prijetne.”

“Kuhanje in pečenje dobrot je bilo zelo zanimivo.”

“Vse, kar smo naredili, je bilo zelo okusno.”

“Sedaj bomo recepte preizkusili še doma.”

Marjana Krameršek, Monika Pilko in Jožica Plevnik, učiteljice

Priprava okusnih sladice. FOTO: ARHIV ŠOLE

Restavratorji za en dan

V torek, 25. septembra, smo se učenci, ki obiskujemo izbirni predmet likovno snovanje, in likovno nadarjeni učenci udeležili posebnih delavnic v organizaciji Muzeja baroka. Svoje likovno znanje smo urili v delavnicah pozlačevanja, izdelovanja fresk in cizeliranja. V času, ki smo ga preživeli skupaj z restavratorji, smo se naučili pozlačevati kipce, izdelali smo svoje freske in oblikovali “medalje”. Spoznali smo, da delo restavratorja zahteva veliko natančnosti in časa, da stvari izpadejo tako, kot morajo. Zelo smo se zabavali in čeprav najverjetneje teh tehnik ne bomo uporabljali v nadaljnjem življenju, smo zelo veseli za izkušnje in pridobljeno znanje. Lara Bosnar, 9. a

Izdelovanje freske zahteva veliko natančnosti in časa. FOTO: ARHIV ŠOLE

Povezava kulture, učencev in domačega kraja

V ponedeljek, 1. oktobra, smo devetošolci na kulturnem dnevu raziskovali zgodovino našega kraja ter поблиže spoznali življenje in delo Mateja Vrečerja.

Najprej so nam v kulturnem domu s pomočjo projekcije in video posnetkov predstavili zgodovino Šmarja, nato smo raziskovali v skupinah. Prva skupina je z vodičkama odšla v Muzej baroka, kjer smo z zabavnimi nalogami spoznavali Mateja Vrečerja. Druga skupina pa je v Skazovi hiši pridobila veliko novih podatkov o Francu Skazi in s pomočjo rimskih števil razvozlala kronogram na freski. Kronogram je napis, na katerem so določene črke poudarjene

Štetje stopnic po Vrečerjevi kalvariji. FOTO: ARHIV ŠOLE

in tvorijo letnico nekega dogodka ali pa postavitve spomenika. Sledila je malica in zamenjava skupin. Ko smo opravili naloge v obeh delavnicah, smo se skupaj povzpeli po Vrečerjevi kalvariji do cerkve svetega Roka. Med potjo smo pridno šteli stopnice in korake ter ugotavljali, koliko je zob časa spremenil pot do vrha. Ob prihodu nas je pričakal nasmejani gospod Jože Čakš, direktor Knjižnice in kulturnega doma Šmarje pri Jelšah, ki nam je v cerkvi povedal veliko zanimivosti o Mateju Vrečerju in pomenu kalvarije za ljudi nekoč in danes. Po ogledu cerkve smo se nasmejanih obrazov po zelo zanimivem kulturnem dnevu vrnili v šolo bogatejši za novo spoznanje. *Leja Stiplošek in Rok Krivokapič, 9. a*

Filmska osnovna šola

Filmska osnovna šola (FOŠ) je projekt, v katerega smo se na OŠ Šmarje pri Jelšah vključili v preteklem šolskem letu. Neposredno je sicer namenjen učiteljem, ki bodo skozi projekt pridobili znanje, kako filmsko vzgojo vnesti v pouk, saj je kvaliteten ali animiran film odlično didaktično sredstvo in zanimiv učni pripomoček, je umetnost, ki predvsem razvija otrokovo kritično mišljenje, estetski čut in ustvarjalne sposobnosti. Omogoča razmislek o življenju, posameznikovih in družbenih vrednotah, spodbuja otroke, da si ustvarijo svoj pogled na svet.

V tem šolskem letu smo zato načrtovali **delne kulturne dneve** za učence od 5. do 9. razreda. Pri pouku se bodo pripravili na ogled filma, si ga v Kinu Šmarje ogledali in nato v pogovoru razmišljali o temah, ki jih zgodba odpira pa tudi poustvarjali.

Tako so si četrto-, peto- in šestošolci centralne šole in petošolci s Kristan Vrha v ponedeljek, 1. oktobra, ogledali nov slovenski film **Gajin svet**, ki odpira teme, zanimive za mladostnike – odnosi v družini, prijateljstvo, še posebej pa je poudarek na spletni zlorabi otrok in mladine. Peto- in šestošolci so imeli v sredo, 3. 10. 2018, v šolski športni dvorani še **delavnice na temo spletnih zlorab**, in sicer v izvedbi Centra za varnejši internet Safe.si, ki se na nacionalni ravni ukvarja z osveščanjem otrok in mladostnikov o varni rabi interneta in mobilnih naprav.

Učenci so bili nad načinom dela in samim filmom navdušeni, kar pričajo njihova mnenja. Radi pa so tudi poustvarjali, nastalo je nekaj zanimivih risb in besedil.

Bernarda Zalokar, koordinatorica projekta

Prizor iz filma. (NARISAL LUKA CVETKO, 6. C)

“Tak ogled filma se mi zdi super. Zelo mi je všeč, da smo se o filmu najprej pogovorili.”

VERONIKA ŠTANCER, 6. A

“Film je bil super, zelo zanimiv, igralci so dobro odigrali svoje vloge. Je tudi poučen, saj vidimo, kako lahko zabredeš v težave z internetom.”

TINA PLANINŠEK, 6. A

“Film se mi zdi odličen, ker smo se ob njem nasmejali. Ta način ogleda filma je dober, saj je mešanica čustev. Ob njem sem se naučila, da ni važno, kaj si drugi mislijo o tebi, važno je, da si to, kar si.”

ANAMARI MIKŠA, 6. C

Aktivna jesen

V organizaciji Društva prijateljev mladine Šmarje pri Jelšah smo izvedli kar nekaj zanimivih jesenskih aktivnosti. Čeprav nam je vreme v septembru malce ponagajalo in smo bili primorani nekaj daljših izletov prestaviti na spomladanske mesece, smo vendarle dočakali tople, sončne dneve za aktivnosti na prostem.

14. septembra smo se po pouku odpravili na pohod po Rudnici. Pohod smo pričeli pri stari kašči v Polju ob Sotli in ga po devetih kilometrih prijetne hoje zaključili na Jelenovem grebenu, kjer smo se posladkali z dobrotami iz nahrbtnikov in sladoledom, predvsem pa spočili utrujene noge.

Dva tedna kasneje smo na petkovo popoldne obiskali Pikin festival. Ustvarjali smo v različnih delavnicah, spoznali zanimive poklice, se sprehodili skozi Pikin bazar, seveda pa smo tudi malce zapravljali in si kupili kakšen spominek.

Jesenske aktivnosti smo zaključili še z eno prečudovito, s soncem obsijano oktobrsko soboto, ko smo se podali na Boč, na že tradicionalni kostanjev piknik. Pekli smo pokovko in kostanj, se družili in zabavali ob športnih igrah, predvsem pa uživali in se čudili lepotam narave.

Domov smo se vrnili polni lepih vtisov.

Lucija Grobin

Razigrani pohodniki. FOTO: ARHIV SOLE

TRGOVINA

ZAŠČITNA OPREMA

OBLAČILA

∞ **MODEX**

Delovni čas: **pon - pet** **sobota** **telefon**
 Podplat 11a **9:00 - 17:00** **9:00 - 12:00** **040 789 598**

DELOVNA
OBLAČILA

OBLAČILA

ZAŠČITNA
OPREMA

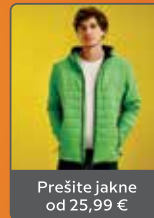
Majice
od 2,95 €

Polo majice
od 6,91 €

Termoflis jopice
od 12,00 €

Prešite jakne
od 25,99 €

Delovne hlače
od 19,90 €

Delovni kombinezoni
od 29,99 €

Baterijska metla
KB5 - 69,91 €

Pometalec tal
S 650 - 114,01 €

WROLY

SOL'S

CXS

R

russett

KÄRCHER

MODEX, d.o.o. | Slike so simbolične | Ponudba velja do odprodaje zalog
 Pridržujemo si pravico do sprememb brez predhodnega obvestila
 Navedene cene so v EUR ter vključujejo 22 % DDV.

∞ TISKARNA MODEX

NESKONČNO
DOBRIH DARIL

(040 6000 17) darila@modex.si
 VZORCE PRIDITE POGLEDAT'
 NA PODPLAT 11A!

Kemik EKO

0,15 € + DDV / kos

Kemik CALDERA

0,16 € + DDV / kos

Vžigalnik CLASSIC

0,14 € + DDV / kos

Vžigalnik LARS

0,22 € + DDV / kos

Steklena flaška

TOP CENA

2,95 € + DDV / kos

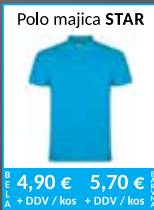
Majica BEAGLE

1,99 € 2,39 €
+ DDV / kos + DDV / kos

Športna majica

2,75 € 2,95 €
+ DDV / kos + DDV / kos

Polo majica STAR

4,90 € 5,70 €
+ DDV / kos + DDV / kos

Softshell jakna

17,55 €
+ DDV / kos

MODEX, d.o.o. | Navedene cene so v EUR (€) ter ne vključujejo 22 % DDV. Prodaja je namenjena le pravnim osebam
 (d.o.o., s.p., d.n.o., javnim ustanovam, zavodom, ...). Slike so simbolične. Splošni pogoji so objavljeni v katalogu.

BREZPLAČEN DOTISK NA KOLEDARJE
 Velja za naročila do 15. 11. 2018 oziroma do preklica.

CELOTEN KATALOG
 je na voljo na spletu:
issuu.com/tiskarnamodex

i JAGER tehnika

Kamin na pelete exclusive

EN 14785-2006

vodni

Lafat
servis!

Moč 15 kW, dimenzije
610 x 720 x 1050 mm

1.499,00
EUR

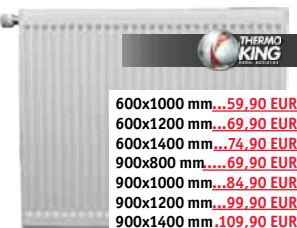
Moč 20 kW, dimenzije
610 x 720 x 1050 mm

1.590,00
EUR

Moč 25 kW, dimenzije
565 x 735 x 1160 mm

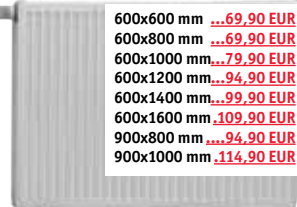
1.649,00
EUR

Radiatorji klasik tip 22
na zalogi

600x1000 mm...59,90 EUR
 600x1200 mm...69,90 EUR
 600x1400 mm...74,90 EUR
 900x800 mm...69,90 EUR
 900x1000 mm...84,90 EUR
 900x1200 mm...99,90 EUR
 900x1400 mm...109,90 EUR

Radiatorji spodnji priklp
na zalogi

600x600 mm...69,90 EUR
 600x800 mm...69,90 EUR
 600x1000 mm...79,90 EUR
 600x1200 mm...94,90 EUR
 600x1400 mm...99,90 EUR
 600x1600 mm...109,90 EUR
 900x800 mm...94,90 EUR
 900x1000 mm...114,90 EUR

Raztezna posoda za
centralno ogrevanje

18 L 24,90 EUR
 24 L 28,90 EUR
 35 L 39,90 EUR

Kotel na pelete
SM eco COMPACT

Kotel na pelete SM
eco 25 COMPACT
moč 7-25 kW,
dimenzije
650 x 940 x 1475 mm

1.990,00
EUR

Kotel na pelete SM
eco 30 COMPACT
moč 9-30 kW,
dimenzije
720 x 940 x 1475 mm

2.090,00
EUR

5 LET GARANCIJE

Obtočne črpalke

IMP Pumps
za centralno,
s pripadajočimi
holandci

MT 25/40-180.....109,99 EUR -5%.....104,49 EUR
 MT 25/60-180.....119,90 EUR -5%.....113,90 EUR
 MT 32/60-180.....119,99 EUR -5%.....113,99 EUR

Obtočne črpalke IBO

za centralno, brez holandcev
25-40-180 1"

49,90
EUR

IBO 25-40-180 1".....49,90 EUR
 IBO 25-60-180 1".....52,90 EUR
 IBO 32-60-180 5/4".....56,90 EUR

Peč na drva

dimenzije
720 x 1260 x 530/
(590) mm
Z vgrajenim
izmenjevalcem za
termično
varovanje

Brez
avtomatskega kurjača
Lafat
servis!

25 kW
699,00
EUR

30 kW
769,00
EUR

ZAPOSILIMO!

VEČ SKLADIŠČNIKOV

K sodelovanju vabimo skladiščnike za delo v tehničnih trgovinah Jager in v centralnem skladišču Mestinje. Zaželeno je poznavanje tehničnega in gradbenega materiala in znanje upravljanja z vilicarjem. Pričakujemo osebe, ki lahko samostojno vodijo oddelek skladišča in radi delajo z ljudmi in so natančni. Vloge pošljite na e-naslov: kadri@trgovinejager.com ali jo osebno prinesite poslovodji trgovin Jager Odranci, Rogaska Slatina, Ptuj.

Jagros d.o.o., Laše 1/b, 3241 Podplat, www.trgovinejager.com

Občina Šmarje pri Jelšah na podlagi 87. člena Stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03 s spr.), Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur. list RS, št. 14/04 s spr.), Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list RS, št. 24/06-UPB s spr.), Zakona o socialnem varstvu (Ur. list RS, št. 3/07-UPB s spr.), Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Ur. list RS, št. 62/10 s spr.), Pravilnika o merilih za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih stavb (Ur. list RS, št. 127/04 in 69/05), Uredbe o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Ur. list RS, št. 131/03 s spr.), Pogodbe o soinvestiranju pri zagotavljanju neprofitnih najemnih stanovanj s Stanovanjskim skladom RS, št. 23062-61/05 z dne 18. 12. 2006 ter v skladu s sprejetimi dodatnimi merili za izvedbo javnih razpisov za dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem na sejah občinskega sveta Občine Šmarje pri Jelšah (25. seja z dne 18. 4. 2006 in 22. seja z dne 19. 12. 2013) objavlja

JAVNI RAZPIS

za oddajo neprofitnih stanovanj v najem

I. PREDMET RAZPISA

1.1. Predmet razpisa

Občina Šmarje pri Jelšah, Aškerčev trg 12, Šmarje pri Jelšah (v nadaljevanju: razpisnik), razpisuje oddajo neprofitnih stanovanj v najem na območju občine, ki bodo v času veljavnosti prednostne liste izpraznjena oziroma sproščena ali na novo pridobljena. Prav tako so predmet razpisa tudi stanovanja, na katerih bo razpisnik pridobil razpolagalno pravico s strani Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada.

Razpis se nanaša tudi na prihodnja izpraznjena stanovanja, namenjena za invalidne osebe.

Oblikovani bosta dve ločeni prednostni listi:

- **lista A** za stanovanja, predvidena za oddajo v najem upravičencem, ki so glede na socialne razmere po 9. členu Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj (Ur. list RS, št. 14/2004 s spr.), v nadaljevanju: pravilnik, oproščeni plačila lastne udeležbe in varščine;
- **lista B** za stanovanja, predvidena za oddajo v najem prosilcem, ki so glede na določila 9. člena pravilnika iz predhodne alineje zavezanci za plačilo lastne udeležbe in varščine.

Glede na to da števila razpoložljivih stanovanj ni mogoče vnaprej predvideti, se bodo stanovanja oddajala v odvisnosti od razpoložljivosti in števila upravičencev na prednostnih listah.

1.2.

Najemnina za dodeljena neprofitna stanovanja bo določena na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Ur. list RS, št. 131/2003 s spr.) oziroma na podlagi predpisa, ki bo veljal v času sklepanja najemne pogodbe, in v skladu s sklepi občinskega sveta v višini veljavne neprofitne najemnine v občini.

Najemniki, ki izpolnjujejo pogoje, lahko uveljavljajo pravico do znižane neprofitne najemnine v skladu z uredbo, citirano v prejšnjem odstavku, oziroma predpisom, veljavnim v času trajanja

najemnega razmerja.

Najemnina, izračunana na podlagi navedenih veljavnih predpisov, znaša v mesecu oktobru 2018 za:

- stanovanje v velikosti 41,19 m², ovrednoteno s 368,4 točke, 131,13 evrov.

Najemodajalec neprofitnega stanovanja ima pravico vsakih pet let od najemnika zahtevati, da predloži dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja. Če najemnik ni več upravičen do neprofitnega stanovanja, se najemna pogodba lahko spremeni v najemno pogodbo za tržno stanovanje po merilih in postopku, določenim s Pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem.

1.3.

Pri dodelitvi neprofitnih stanovanj bodo upoštevani naslednji površinski normativi:

Število članov gospodinjstva	Površina stanovanja brez plačila varščine – lista A	Površina stanovanja s plačilom varščine – lista B
1-člansko	od 20 m ² do 30 m ²	od 20 m ² do 45 m ²
2-člansko	nad 30 m ² do 45 m ²	nad 30 m ² do 55 m ²
3-člansko	nad 45 m ² do 55 m ²	nad 45 m ² do 70 m ²
4-člansko	nad 55 m ² do 65 m ²	nad 55 m ² do 82 m ²
5-člansko	nad 65 m ² do 75 m ²	nad 65 m ² do 95 m ²
6-člansko	nad 75 m ² do 85 m ²	nad 75 m ² do 105 m ²

Za vsakega nadaljnega člana gospodinjstva se površine spodnjega in zgornjega razreda povečajo za 6 m².

II. RAZPISNI POGOJI

2.1.

Upravičenci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem so državljani Republike Slovenije oziroma upravičene osebe v skladu s 1. členom Pravilnika o dopolnitvah Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradi list 47/2014), ki imajo stalno

prebivališče na območju občine Šmarje pri Jelšah v času pred razpisom in do dodelitve stanovanja, oziroma prosilci, ki imajo uradni naslov pri raznih organizacijah, društvih ipd. (kot so na primer Center za socialno delo, Karitas, Rdeči križ ipd.), ki so imeli pred namestitvijo stalno prebivališče v občini Šmarje pri Jelšah.

Upravičenci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem so tudi:

- žrtve nasilja v družini, ki imajo začasno bivališče v materinskih domovih in zatočiščih – varnih hišah, zavetiščih, centrih za pomoč žrtvam kaznivih dejanj, in imajo v občini Šmarje pri Jelšah začasno bivališče;
- invalidi, ki so trajno vezani na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe, ne glede na kraj stalnega prebivališča, če imajo v občini Šmarje pri Jelšah možnosti za zaposlitev ali imajo zagotovljeno pomoč druge osebe in zdravstvene storitve;
- najemniki v stanovanjih, odvzetih po predpisih o poddržavljenju – prejšnji imetniki stanovanjske pravice, če izpolnjujejo splošne pogoje za upravičenost do dodelitve neprofitnega stanovanja po pravilniku.

2.2.

Prosilci so upravičeni do dodelitve neprofitnega stanovanja, če dohodki njihovih gospodinjstev v letu 2017 ne presegajo v točki 2.3. določenih odstotkov od povprečne neto plače v državi, ki je v letu 2017 znašala 1.045,80 EUR/mesec.

Glede na višino dohodka gospodinjstva, kot je razvidno v točki 2.3., prosilci kandidirajo ali za stanovanja po listi A – (oproščeni plačila varščine) ali za stanovanja po listi B – (zavezani za plačilo varščine).

2.3.

Prosilci za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem se ločijo na prosilce, ki so glede na višino dohodka gospodinjstva v koledarskem letu pred razpisom oproščeni plačila varščine – lista A, in na prosilce, ki so zavezani k plačilu varščine – lista B.

Velikost gospodinjstva	LISTA A		LISTA B	
	%	Meja neto dohodka	%	Meja neto dohodka
1-člansko	90 %	do 941,22 €	od 90 do 200 %	941,22 do 2.091,60 €
2-člansko	135 %	do 1.411,83 €	od 135 do 250 %	1.411,83 do 2.614,50 €
3-člansko	165 %	do 1.725,57 €	od 165 do 315 %	1.725,57 do 3.294,27 €
4-člansko	195 %	do 2.039,31 €	od 195 do 370 %	2.039,31 do 3.869,46 €
5-člansko	225 %	do 2.353,05 €	od 225 do 425 %	2.353,05 do 4.444,65 €
6-člansko	255 %	do 2.666,79 €	od 255 do 470 %	2.666,79 do 4.915,26 €

Za vsakega nadaljnega člana gospodinjstva se zgornja lestvica nadaljuje na listi A s prištevanjem po 20 odstotnih točk, na listi B pa s prištevanjem 25 odstotnih točk.

2.4.

Upravičenci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še naslednje splošne pogoje:

- da prosilec ali kdo izmed tistih, ki skupaj z njim uporabljajo stanovanje (v nadaljnjem besedilu: gospodinjstvo), ni najemnik neprofitnega stanovanja, oddanega za nedoločen čas in z neprofitno najemnino, ali lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali stanovanjske stavbe, ki ne presega vrednosti 40 % primerne stanovanja, razen če je stanovanje ali stanovanjska stavba po zakonu oddana v najem za nedoločen čas, z neprofitno najemnino;
- da prosilec ali kdo izmed članov gospodinjstva ni lastnik drugega premoženja, ki presega 40 % vrednosti primerne stanovanja.

Glede na število članov gospodinjstva vrednost drugega premoženja ne sme presegati naslednjih zneskov:

Število članov gospodinjstva	Vrednost drugega premoženja, ki ne sme presegati 40 % vrednosti primerne stanovanja
1-člansko	15.148,80 €
2-člansko	18.515,20 €
3-člansko	23.564,80 €
4-člansko	27.604,48 €
5-člansko	31.980,80 €
6-člansko	35.347,20 €

Opomba: Kot osnova za določitev vrednosti primerne stanovanja se upošteva stanovanje točkovano s 320 točkami, vrednost točke 2,63 EUR in površina stanovanja v povezavi s številom uporabnikov stanovanja, slednje v višini gornjih razponov, predvidenih za stanovanja s plačilom varščine.

2.5.

Na razpisu ne morejo sodelovati:

- prosilci ali njihovi zakonci/partnerji, ki imajo na dan zaključka razpisa do razpisnika neporavnane obveznosti.

III. KRITERIJI IN MERILA ZA OCENJEVANJE STANOVANJSKIH IN SOCIALNIH RAZMER PROSILCEV

3.1.

Prednostni listi (A in B) upravičencev za oddajo neprofitnih stanovanj v najem bosta sestavljeni na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem. Poleg kriterijev iz prejšnjega odstavka se v skladu s 6. členom pravilnika upoštevajo še naslednje prednostne kategorije prosilcev: mlade družine in mladi, družine z večjim številom otrok, invalidi in družine z invalidnim članom, državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja, ali podnajemniki, žrtve družinskega nasilja ... Skladno z določili 4. člena pravilnika razpisnik določa še dodatni pogoj, kriterij, in sicer: stalnost bivanja v občini Šmarje pri Jelšah. Upošteva se število let, dopoljenih v letu razpisa. V primeru prekinitve bivanja se leta seštevajo.

Skladno z določili 6. člena pravilnika razpisnik določa, da se poleg

prednostnih kategorij, opredeljenih v prvem odstavku, upoštevajo in točkujejo tudi prosilci, ki so bili po prejšnjih razpisih uvrščeni na prednostno listo, vendar jim zaradi pomanjkanja stanovanja to ni bilo dodeljeno. Upravičenec, ki je zavrnil primerno stanovanje, po tem kriteriju ne more dobiti dodatnih točk.

3.2.

Prednostne kategorije prosilcev in dodatni pogoji se za posamezno listo A oziroma B točkujejo z naslednjo višino točk:

3.3.

PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV	LISTA A	LISTA B
1. mlade družine; mladi	60	60
2. družina z večjim številom otrok – najmanj trije otroci	60	60
3. invalidi in družine z invalidnim članom	60	60
4. državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja, ali podnajemniki (moški 13 let, ženske 12 let)	100	100
5. žrtve nasilja v družini	100	100
6. prosilec uvrščen na prednostno listo 1 x	40	40
7. prosilec uvrščen na prednostno listo 2 x	80	80

DODATNI POGOJI	LISTA A	LISTA B
Čas bivanja v občini Šmarje pri Jelšah		
do 5 let	0	0
nad 5 let do 10 let	20	20
nad 10 let do 15 let	40	40
nad 15 let do 20 let	60	60
nad 20 let	80	80

V primeru, da več prosilcev doseže enako število točk glede na oceno stanovanjskih in socialnih razmer, imajo prednost pri dodelitvi neprofitnega stanovanja tisti, ki imajo daljšo dobo bivanja v občini Šmarje pri Jelšah. Po kriteriju prednostne dodelitve stanovanja za invalide, v kolikor dosežejo enako število točk, pa ima prednost tisti, pri katerem predstavlja višina najemnine za primerno stanovanje večji delež v družinskem dohodku.

IV. VARŠČINA

Varščina so denarna sredstva, ki so ob morebitni izselitvi najemnika iz stanovanja potrebna za vzpostavitev stanovanja v stanje ob vselitvi, ob upoštevanju običajne rabe stanovanja. Višina varščine znaša tri mesečne najemnine za stanovanje, ki se dodeljuje v najem. Varščina se vrne ali poračuna ob prenehanju najemnega razmerja.

Varščino so zavezani plačati upravičenci, katerih dohodek presega mejo, določeno v 9. členu pravilnika (upravičenci po listi B), pred oddajo stanovanja v najem. Podrobnejši pogoji v zvezi s plačilom in vračilom varščine se opredelijo v odločbi in najemni pogodbi.

V. RAZPISNI POSTOPEK

Prosilci, ki se želijo prijaviti na razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, morajo v času razpisa izpolniti vlogo, ki jo lahko

dvignejo v vložišču Občine, pritličje, pisarna št. 1, ali pridobijo na spletni strani občine na naslovu: www.smarje.si.

Ob vložitvi vloge so prosilci skladno z Zakonom o upravnih taksah (Ur. list RS, št. 106/2010 – UPB 5 in 32/16) dolžni plačati upravno takso po tarifni št. 1 in 3. skupaj v višini 22,60 EUR. Upravna taksa se lahko plača:

- s plačilnim nalogom na račun številka: 01324-5240309103, referenca: SI11 76244-7111002-2016 – Občinske upravne takse, katerega fotokopijo se priloži k vlogi ali
- z bančno kartico na vložišču občine.

Takšni zavezanci v slabih premoženjskih razmerah lahko zahtevajo oprostitev plačila takse, če izpolnjujejo zahtevane kriterije po 25. členu Zakona o upravnih taksah, s tem, da status dokažejo s pravnomočno odločbo Centra za socialno delo ali drugimi dokazili.

Vloge z dokazilom o plačani upravni taksi bo razpisnik sprejemal do vključno 12. 11. 2018, in sicer v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 14. ure, v sredo od 8. do 17. in petek od 8. do 13. ure.

Prosilci oddajo vloge praviloma osebno na vložišču občine, v pritličju, pisarna št. 1, izjemoma jih pošljejo pisno po pošti. Če bo prosilec oddal nepopolno vlogo, bo pozvan, da vlogo v določenem roku dopolni z manjkajočimi listinami. Vloge prosilcev, ki v roku ne bodo dopolnjene, in vloge, oddane po zaključku razpisnega roka, bodo s sklepom zavržene.

K vlogi za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem morajo prosilci obvezno priložiti listine, navedene pod tč. 1., 2., in 3., druge listine pa, če se nanašajo na njihov primer in/ali na njihovi podlagi uveljavljajo dodatne točke:

1. izjavo o morebitnih neobdavčljivih dohodkih in prejemkih ter nazivih njihovih izplačevalcev za koledarsko leto pred razpisom;
2. dokazila o vseh izplačanih neto plačah v letu razpisa, če v preteklem koledarskem letu pred razpisom ni imel dohodkov iz delovnega razmerja;
3. izjavo o premoženjskem stanju, skladno s prvim odstavkom 3. člena Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem;
4. najemno oziroma podnajemno pogodbo, če prosilec ne živi pri starših ali sorodnikih;
5. dokumentacijo o trajni vezanosti na uporabo invalidskega vozička ali o vezanosti na trajno pomoč druge osebe, v kolikor gre za invalida po tretjem odstavku 3. člena pravilnika;
6. izjavo o vseh plačanih obveznostih do razpisnika;
7. potrdilo o nezaposlenosti prosilca, njegovega zakonskega ali izvenzakonskega partnerja oziroma drugega družinskega člana (izda Zavod RS za zaposlovanje);
8. dokazilo o zadnji plačani najemnini oziroma podnajemnini;
9. dokazilo o kakovosti bivanja – stanovanje, ovrednoteno z največ 110 točkami (točkovalni zapisnik);
10. utesnjenost v stanovanju – če gre za prosilca, ki stanuje pri starših ali sorodnikih, se upošteva izjava prosilca o površini dela stanovanja ali stanovanjske stavbe, ki jo ima prosilec v uporabi oziroma v souporabi;
11. kopijo poročnega lista oziroma notarsko overjeno izjavo o obstoju zunajzakonske skupnosti;

12. kopijo izpiska iz rojstne matične knjige za vsakega otroka;
13. potrdilo o rednem šolanju otrok, ki so starejši od 15 let;
14. zdravniško potrdilo o nosečnosti;
15. odločbo socialne službe o ločenem življenju roditeljev in mladoletnih otrok zaradi neprimernih stanovanjskih razmer (rejništvo, oskrba v tudi družini, zavodu, če so razlog oddaje neprimerne stanovanjske razmere);
16. dokazilo o statusu roditelja, ki sam preživlja otroka (samohranilec) – potrdilo, da je preživnina neizterljiva, oziroma odločbo o prejemanju preživnine iz preživninskega sklada;
17. potrdilo ustrezne institucije, če je prosilec ali njegov ožji družinski član, ki bo z njim stalno prebival, gibalno ovirana oseba, trajno vezana na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe;
18. dokazilo o invalidnosti I. kategorije (odločba Centra za socialno delo, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje oziroma Zavoda za zaposlovanje);
19. izvid osebnega zdravnika, s katerim se dokazujejo trajna obolenja prosilca ali družinskih članov, pogojena s slabimi stanovanjskimi razmerami;
20. odločba o razvrstitvi otroka, mladostnika ali mlajše polnoletne osebe glede na zmerno, težjo ali težko duševno ali težko telesno motnjo ali izvid in mnenje specialistične pediatrične službe;
21. strokovno mnenje centra za socialno delo ter vladnih in nevladnih organizacij (materinski domovi, zatočišča – varne hiše, zavetišča, centri za pomoč žrtvam kaznivih dejanj), ki nudijo ženskam in ženskam z otroki psihosocialno pomoč ob nasilju.

Prosilec in polnoletni člani gospodinjstva lahko razpisniku s pooblastilom dovolijo pridobivanje, vpogled, prepis, izpis ali kopiranje njihovih osebnih podatkov iz uradnih evidenc in zbirk osebnih podatkov pri vseh upravljavcih zbirk osebnih podatkov, ki štejejo za davčno tajnost ter občutljivih osebnih podatkov. V tem primeru morajo vlogi priložiti ustrezne pisne izjave. Najemodajalci neprofitnih stanovanj pridobijo v skladu s prejšnjim odstavkom potrdila o državljanstvu, potrdila o stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva od pristojnih državnih organov, podatke o obdavčljivih in neobdavčljivih dohodkih ter prejemkih pa iz obstoječih zbirk podatkov. Podatke, ki se štejejo za davčno tajnost, pridobijo najemodajalci neprofitnih stanovanj za prosilca in polnoletne člane gospodinjstva iz dokončnih odločb o odmeri dohodnine, iz drugih dokončnih odločb davčnega organa in iz davčnih obračunov. Iz navedenih dokumentov lahko najemodajalci neprofitnih stanovanj pridobijo podatke o davčni številki, o vzdrževalnih družinskih članih, o dohodkih davčnih zavezancev, o stroških, upoštevanih pri uveljavljanju davčne osnove, o obveznih prispevkih za socialno varnost, podatke o znižanjih in olajšavah, ki se upoštevajo pri obračunu akontacije dohodnine ter od dohodkov iz kmetijstva in od dohodkov iz dejavnosti, če davčni organ s temi podatki razpolaga. Najemodajalci neprofitnih stanovanj v tem odstavku navedene podatke pridobivajo od davčnega organa v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek. Na zahtevo najemodajalca upravljavci zbirk podatkov brezplačno

posredujejo vse podatke o obdavčljivih in neobdavčljivih dohodkih in prejemkih za preteklo koledarsko leto pred letom razpisa za prosilca in polnoletne člane gospodinjstva, navedene v vlogi za pridobitev neprofitnega stanovanja.

Potrdila, ki ne izkazujejo trajnega statusa, ne smejo biti starejša od 30 dni od objave razpisa.

Potrdila o državljanstvu in potrdila o stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva bo pridobil razpisnik neposredno od pristojnega državnega organa.

Razpisnik k vlogi priložene listine zadrži in jih po izteku razpisnega roka udeležencem razpisa ne vrača.

VI. SPLOŠNE DOLOČBE

Strokovna služba razpisnika bo preverjala pravočasnost prispelih vlog in njihovo popolnost ter sedanje stanovanjske razmere prosilcev.

Komisija, ki jo imenuje župan, bo proučila utemeljenost pravočasnih in popolnih vlog na podlagi prejetih listin, potrebnih za oblikovanje prednostne liste za oddajo neprofitnih stanovanj in dokumentiranih poizvedb, ki jih opravijo pri pristojnih organih in organizacijah ter posameznikih.

Komisija si lahko stanovanjske razmere prosilcev tudi ogleda. Komisija se odloči, ali bo ogled opravila napovedano ali nenapovedano in le pri tistih udeležencih, katerih vloge so popolne. Po proučitvi in točkovanju vlog bodo udeleženci razpisa uvrščeni na prednostno listo, in sicer po številu zbranih točk.

Udeležencem razpisa bodo vročene odločbe o uvrstitvi oziroma neuvrstitvi na prednostno listo upravičencev v roku 6 mesecev po zaključku javnega razpisa. Če se posamezni udeleženec razpisa ne strinja z odločitvijo, se lahko v roku 15 dni po prejemu odločitve pritoži. Pritožbo naslovi na razpisnika. O pritožbi odloči župan v 2 mesecih po prejemu popolne pritožbe. Odločitev župana o pritožbi je dokončna.

Po rešitvi morebitnih pritožb bo razpisnik javno objavil seznam upravičencev, ki so upravičeni do dodelitve neprofitnih stanovanj v najem. Najemno razmerje bo razpisnik sklepal glede na razpoložljivost stanovanj za nedoločen čas in z neprofitno najemnino. Upravičenec, ki neupravičeno zavrne dodeljeno primerno stanovanje ali se na ponovni poziv k sklenitvi najemne pogodbe ne odzove, se črta s seznama upravičencev.

Pred sklenitvijo najemne pogodbe bo razpisnik ponovno preveril, če upravičenec z liste še izpolnjuje pogoje in merila za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem. V primeru bistveno spremenjenih okoliščin, zaradi katerih upravičenec ne izpolnjuje pogojev in meril tega razpisa, lahko razpisnik postopek obnovi in prosilca črta s seznama upravičencev.

Vse informacije lahko dobite osebno na sedežu Občine Šmarje pri Jelšah, Aškerčev trg 12, Oddelek za gospodarstvo, v ponedeljek od 8. do 11. ure in od 12. do 15. ure, v sredo od 8. do 11. ure in od 12. do 16. ure ter v petek od 8. do 11. ure; po tel. št. (03) 8171-600 in na elektronskem naslovu: obcina@smarje.si.

Župan Občine Šmarje pri Jelšah
Stanislav ŠKET

LETNA LIGA MALEGA NOGOMETA ŠMARJE

LESTVICA PO 20. KROGU

(mesto, ekipa, št. točk)

1. BAR MARE&MAGNUM LOGISTIKA, 53
2. ŠD SLADKA GORA, 44
3. KOSTRIVNICA MOS, 34
4. AV HANA SV. ŠTEFAN, 31
5. GARAČI AVTOSERVIS STRAŠEK, 29
6. KOSTRIVNICA SOFFY, 25
7. IPI d.o.o., 19
8. ŠD ZIBIKA, 17
9. FRIZERSTVO SLAVČEK, 14
10. ŠD TINSKO, 9
11. TRANSPORT KRIVEC, 7

FOTO: PETER ŽLIČAR

PRVENSTVO OSNOVNOŠOLCEV V KROSU

Na lep in sončen torek, 4. oktobra, je v Lesičnem potekalo prvenstvo OŠ v krosu UE Šmarje. V boj za odličja se je prijavilo 7 šol. Sodelovalo je tudi 32 naših učenk in učencev. Veseli smo, da so prav v vseh kategorijah osvojili vsaj eno medaljo, skupaj pa kar 11 odličij (tri 1. mesta, tri 2. mesta in pet 3. mest). Učenke in učenci OŠ Šmarje pri Jelšah, ki so stali na stopničkah, so:

1. mesto: **Lana Kobilšek**, 6. r., **Nino Šepic**, 7. r., **Špela Gobec**, 8. r.;
2. mesto: **Kaja Vrbek**, 7. r., **Uroš Skale**, 8. r., **Denis Husikič**, 9. r.;
3. mesto: **Matic Prah**, 6. r., **Andreas Evgen Avbelj**, 7. r., **Gašper Kos**, 8. r., **Sonja Golob**, 9. r., **Domen Pušnik Golež**, 9. r.

Organizatorji so glede na dosežene rezultate sestavili občinsko reprezentanco za udeležbo na 52. krosu občinskih reprezentanc, ki je potekal v soboto, 13. oktobra, v Mariboru. V reprezentanco se je uvrstilo tudi 7 naših učenk in učencev.

Marjetka Mraz, učiteljica športa

Nino in Andreas na stopničkah FOTO: ARHIV ŠOLE

TURNIR – VETERANI (45+)

Po več poskusih izvedbe je Športno društvo Sladka Gora uspelo uskladiti in izvesti preloženo občinsko prireditev v malem nogometu za igralce veterane rojene v letu 1973 in starejše. Prvega septembra smo se štiri ekipe zbrale v dvorani Osnovne šole Šmarje pri Jelšah in po odigranih šestih tekmah smo zadovoljni ugotovili, da je kljub letom še dovolj elana, znanja in volje za prijetno druženje in obujanje spominov na redna tekmovanja v različnih ligah pa tudi rezultati tekem so bili sila zanimivi. Najuspešnejša ekipa je bila iz Š.D. Sveti Štefan, na drugo mesto se je uvrstila ekipa Reboj iz Rogaške Slatine, tretje mesto so zasedli igralci ekipe Retropack iz Huma na Sotli in kot dobri gostitelji so bili zadnji domači igralci. Pokal za naj vratarja je prejel Srečko Grum iz zmagovalne ekipe, najuspešnejši strellec s petimi doseženimi goli pa je bil Ando Jutriša iz ekipe Vetropack. Nato je sledilo zaključno druženje in želja vseh, da se vidimo prihodnje leto v še večjem številu. *Ivan Škrablin*

Organizatorji in gostoljubni domačini FOTO: ARHIV ORGANIZATORJA

Domači kapelnik in 350 godbenikov.

Zvoki godbe na pihala so tudi letos, prvo nedeljo v oktobru, odmevali po ulicah Šmarja pri Jelšah in naznanili pričetek petega mednarodnega srečanja godb na pihala, ki so ga organizatorji tudi letos nadgradili v že 2. Festival godb in kulinarike.

Na mednarodnem srečanju godb so sodelovali: Puhački orkestar Rozga iz Hrvaške in Banda Parrocchiale "Angelo Noacco" di Cassacco iz Italije, od domačih godb pa so sodelovale: Vaška godba Vrh nad Laškim, Pihalni orkester Prebold, Pihalni orkester Celje, Društvo godba Zabukovice, Kulturno društvo Laška pihalna godba, Kulturno društvo godba Liboje, Pihalni orkester Steklarna Rogaška ter domače Društvo godbenikov Šmarje pri Jelšah, ki je predstavilo tudi svoj podmladek. Predstavili pa sta se tudi Mažoretna skupina Majde Marguč in Mažoretna skupina Liboje.

Medtem ko so godbe igrale na različnih lokacijah po Šmarju in bližnji okolici, so se na ploščadi pred kulturnim domom že pripravljali tudi gostinci, ki so poskrbeli za kulinarični del festivala – Kuhno pod jelšami. Za kulinarične užitke na 2. Festivalu godb in kulinarike so svoje kuhinje na ploščadi predstavili: Restavracija Zadružnik, Pivovarna in pivnica Lipnik, Picerija Lačn' Bajs, Kameleon – slastne ideje ter Hiša vin Emino. Seveda pa dobrot ni manjkalo niti na stojnicah kmečke tržnice.

Ob enajstih so se vse godbe zbrale na ploščadi, kjer se je vsaka predstavila s kratkim programom. Vrhunec srečanja godb pa je nastopil, ko je več kot 350 sodelujočih godbenikov skupaj pod taktirko domačega kapelnika Boruta Lorgerja zaigralo tri skladbe. Najmlajša sodelujoča godbenica je bila stara 8 let, najstarejši godbenik pa 80 let. Oba sta prejela spominsko darilo.

Po zaključku godbeniškega dogajanja so za zabavo zbranih obiskovalcev ob dobrotah Kuhne pod jelšami skrbeli člani Srčnih muzikantov in Butchko banda.

Organizatorji so tudi letos pokazali, da je v sodelovanju ključ do uspeha. Društvo godbenikov Šmarje pri Jelšah in OI JSKD Šmarje pri Jelšah sta poskrbela za mednarodno srečanje godb, Zavod TŠM je organiziral kmečko tržnico in Kuhno pod jelšami, Mladinski klub Netek pa je pripravil ustvarjalne delavnice za otroke. Sodelujoči godbeniki, gostinci in obiskovalci so bili nad prireditvijo navdušeni in se že veselijo 3. Festivala godb in kulinarike.

Tekst in fotografije: Tomaž Stiplošek

ZAHVALA

Spoštovani, za nami je 2. Festival godb in kulinarike, ki je ponovno navdušil tako sodelujoče godbenike, kakor tudi obiskovalce. V mozaik uspešne prireditve in pogostitve gostujočih godb pa so svoje kamenčke prispevala mnoga društva, organizacije in posamezniki. Ob tej priložnosti se jim želimo zahvaliti za pomoč pri organizaciji in izvedbi prireditve, zato je prav, da jih naštejemo: OI JSKD Šmarje pri Jelšah, Zavod TŠM Šmarje pri Jelšah, Občina Šmarje pri Jelšah, Osnovna šola Šmarje pri Jelšah in ekipa šolske kuhinje, Kulturni dom in knjižnica Šmarje pri Jelšah, Muzeji Baroka, Društvo vinogradnikov in kletarjev Trta Šmarje pri Jelšah, Župnišče Šmarje pri Jelšah, Mladinski klub Netek, Otroški vrtec Šmarje pri Jelšah in PGD Šmarje pri Jelšah. Prav tako gre zahvala vsem trgovcem in uličnim skupnostim, ki so gostili godbenike na različnih lokacijah v Šmarju in okolici, kakor tudi vsem gostincem in sejmarjem, ki so popestrili dogajanje na ploščadi.

Posebna zahvala pa je seveda namenjena vsem godbenikom, ki so se udeležili našega srečanja godb, in vsem obiskovalcem. Vam je srečanje namenjeno in zaradi vas se bomo trudili še naprej.

Upravni odbor Društva godbenikov Šmarje pri Jelšah

PD ŠMARJE IN PD ŠENTJUR VABITA NA MARTINOV POHOD V ŽETALE V SOBOTO, 10. NOVEMBRA

Odhod iz avtobusne postaje Šmarje pri Jelšah ob 7.20. Tura je primerna za vse udeležence, vljudno vabljeni na lepo in zanimivo potepanje po domačih krajih. Več informacij: Srečko (041 771 063)

PO DOLGIH LETIH ZOPET NA SVETEM ŠTEFANU

V stari osnovni šoli na Svetem Štefanu, ki bo naslednje leto praznovala 110. letnico, so se srečali učiteljice, učitelji in ravnatelji, ki so poučevali od leta 1958 do 1975 na takratnem Vinskem vrhu pri Slivnici. Bilo je zelo čustveno, saj se nekateri niso videli več kot 40 let. Sprejela sta jih zakonca **Ana Šolinc**, rojena **Recko**, in mož **Marjan**, lastnika šole.

Šola je bila postavljena v letih med 1907 in 1909. Postaviti jo je dala avstroogrška oblast oz. cesar Franc Jožef. Leta 1944 so jo partizani požgali, da bi preprečili Nemcem poučevanje nemškega jezika. Po letu 1945 so šolo ponovno obnovili. Ko jo je leta 1974 stresel potres, je bila delno sanirana, a vendar ne za poučevanje v njej. Menjavali so se lastniki, ki niso vlagali v obnovitev objekta, tako je začel propadati. Zakonca Šolinc sta objekt kupila in se lotila obnove. Popolnoma sta preuredila notranjost šole, učiteljska stanovanja in v kleti naredila kmečko peč za peko kruha.

Danes ne skrivata veselja in zadovoljstva, saj sta šolo rešila pred propadom. Plane imata velike.

Učitelji, ki so se srečanja udeležili: učiteljice **Marica Male** (roj. Novak) **Marta Bučar** (Sinkovič), **Marjana Tanšek** (Premzl), **Tatjana Vrabl**, **Anica Ožir** (Kramer), učitelj **Franc Pipan**.

Ravnatelj od leta 1959 do 1966 je bil **Franček Drobne** z ženo **Milico** (učiteljica), od 1966 do leta 1972 je bil ravnatelj **Vlado Deželak** z ženo **Anico** (učiteljica). Po letu 1972 in do 1975 je ravnateljstvo prevzela **Dragica Šega** (Horvatič).

Kot gosti so bili prisotni vodja podružnične OŠ Sveti Štefan **Silva Ketiš**, podžupanja Občine Šmarje pri Jelšah **Maja Špes**, **Fric Čoklič**, nekdanji dolgoletni tajnik krajevne skupnosti (KS), **Jakob Romih**, nekdanji predsednik KS. Za dobro voljo so poskrbeli Štefanski fantje, harmonikar **Mirko Bevc** in klarinetist **Jože Belej**.

Milenka Blažević

OTROŠKA LIKOVNA DELAVNICA

V Turističnem društvu Tinsko smo letos v zadnjem tednu v septembru že osmo leto zapored pripravili Otroško likovno delavnico. Gre za dogodek, na katerem sodeluje vsako leto več učencev iz sosednjih osnovnih šol iz občin Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogaška Slatina in Šentjur.

Umetniški vodja delavnice, Janko Orač, je zopet opravil odlično delo. Tokrat je z delom umetnika seznanil kar 29 učencev, ki so ustvarjanje vzeli zelo resno. Slikanja so se lotili natančno in zavzeto, tako da so njihovi izdelki dokaz premišljenih gibov čopiča po slikarskem papirju. Ustvarjali so z akrilnimi barvami in slikali motive, ki so jih imeli dobesedno pred nosom. Nastale so zanimive slike, ki bodo v teh dneh že krasile razstavne prostore na eni izmed sodelujočih osnovnih šol. Kot že vsa leta doslej sta tudi letos prevladujoč motiv tesno skupaj postavljeni cerkvi, ki s svojo podobo kar vabita k ustvarjanju.

Letošnja rekordna udeležba učencev je zgovoren dokaz, da je delavnica postala zanimiva tako za učence kot tudi za šole, ki vsako leto nanjo prijavljajo svoje učence. Zadovoljstvo v očeh udeležencev je tisto, ki je glavno gonilo tega, da organiziramo delavnico vsako leto z večjim veseljem.

Seveda nam vse to ne bi uspelo brez podpore staršev, učiteljev, ravnateljev in nenazadnje tudi brez Občine Šmarje pri Jelšah, ki nam vsako leto priskoči na pomoč s finančnimi sredstvi, za kar se vsem iskreno zahvaljujemo. *Klavdija Namurš*

JOŽE LIPEJ

BESEDILO IN FOTO Špela Rožman

Šmarčan, vegan in velik ljubitelj narave, ki se zaveda, kako pomembna je za človeka, še bolj pa, kako veliko vlogo ima človek pri njenem ohranjanju. Kot sam pravi, je njegovo kmetovanje pravično ekološko, ki je pozitivno do rastlin, živali in ljudi in pa kljub temu dovolj obsežno, da lahko ponudi 30.000 produktov na policah znanih slovenskih trgovcev.

Delo z rastlinami ga je zanimalo že med obiskovanjem srednje šole, in sicer gradbeno-tehnične v Mariboru. "Z največjim veseljem sem pomagal svojim starim staršem, ki so imeli vinograd in pa eno majhno njivo." Vojaški rok je služil v Makedoniji, zatem pa se je zaposlil v tekstilni tovarni Metka v Celju, kjer je delal do njenega stečaja. Tam je spoznal, kako narobe se ljudje dejansko oblačimo. "V Evropi bi morala biti naša oblačila izključno iz lanu in konoplje, ne pa bombažna. Namreč bombaž ni naša rastlina in zato diha drugače kot naša koža." Sam pa je še danes na nek način povezan s tem delom, ki ga je opravljal. Namreč dedek mu je kot majhnemu fantiču večkrat razlagal, kako so sami doma predli in delali rjuhe, ki so zdržale tudi do 40 let. Ta trajnost in ekonomičnost je Jožetu zelo pomembna, zato si vsake toliko časa tudi sam sprede, stke in sešije kakšen del oblačila.

V času, ko je bil brez službe, se je odločil, da se bo ukvarjal samo s pravičnim kmetijstvom, vendar ne intenzivnim,

saj je spoznal, da uničuje vodo, zemljo, zrak, rastline in živali. Posledice tega pa padejo tudi na kmetovalce, ki se ukvarjajo s kakšnim drugim načinom obdelovanja. Tako se je odločil za ekološko kmetovanje v skladu z naravnim načinom življenja rastlin in živali. "Na planetu Zemlja je 70 % obdelovalnih kmetijskih površin namenjenih za prehrano živali tj. živinorejo in če bi te površine bile namenjene za hrano ljudem, bi lahko bilo na Zemlji več kot 14 milijard sitih ljudi. Kdor je meso oz. mesne izdelke je odgovoren za lakoto za najmanj 800 milijonov prebivalcev tega planeta."

Tako so vsi njegovi izdelki vedno izključno veganski in ekološki, pridelani brez živalskih gnojil in škropiv. Certifikat ekološko je pridobil, ko ga še v Sloveniji ni bilo, zato je takrat dobival kontrolo iz sosednje Avstrije.

Njegova kmetija velja za eno izmed najmanjših kmetij na svetu, ki pa vendarle zaposluje dve osebi. Namreč njegov cilj je kmetovati brez strojev. "Pravo kmetijstvo je tisto, v katerem se ne orje, okopava, pleve, ampak samo pomaga rastlini, da obrodi plod." Trudi se delati s trajnicami, kot so dren, oreh, lešnik, sliva, figa in oljka.

Zanimivo pa je, da vrta nima že 30 let, ker lahko vso hrano dobi iz narave, tj. koprive, regrat, tolščak, regačico, čemaž ... Izdeluje tudi stole, ki jih deklarira kot bio gibalne stole. Zakaj gibalne? "Ker se gibljejo in ker je tudi življenje gibanje, ni statično. Za les je pomembna tudi pravočasna sečnja, kar pomeni, da se drevo samo posuši – umre od starosti, posuši se na panju, ko se samo od sebe podre, pade na tla na mater Zemljo, nato lubje strohni in tudi del debela, t. im. belina, npr. pri kostanju, hrastu, akaciji itd., strohni – nato je ta les primeren za nadaljnje koriščenje. Na bio sejmih sem ljudem to tudi razložil in tisti, ki je to razumel, je ta stol kupil brez vprašanja o tem, kakšna je cena."

Na samotni otok ne bi vzel ničesar, saj pravi, da mu narava ponuja vse, kar potrebuje. Njegova vodilna življenjska misel pa je: "Vsi ljudje smo na zemlji tukaj izključno za naravo, sem pa spada tudi človek kot največja zgaga. Torej vse, kar delamo, govorimo, mislimo, moramo delati v dobrobit drugih."

Opomba uredništva: Tokrat ne objavljamo osebnega porteta na željo g. Lipeja.

MONTAŽA GUM IN AVTOPRALNICA

KMET

KOMPLETNO PRANJE OSEBNIH VOZIL
ZUNANJE PRANJE TOVORNJAKOV
MONTAŽA IN PRODAJA GUM

IRJE 36A, ROGAŠKA SLATINA
TEL/FAX: 03 819 24 60 GSM: 041 767 868

KEMIČNO ČIŠČENJE NA TERENU
- OBLAZINJENO POHIŠTVO,
TEPIHI, STOLI, SEDEŽNE
- ANTIBAKTERIJSKO ČIŠČENJE
VZMETNIC (PRŠICE)

NOVO!!!

SOOČENJA ŽUPANSKIH KANDIDATOV

Dragi občani in občanke, spoznajite kandidate za županski stolček občine Šmarje pri Jelšah in njihove predloge ter načrte za prihodnost naše občine.

VABLJENI V TOREK, 13. NOVEMBRA 2018, OB 17. URI
V ZGORNJO DVORANO KULTURNEGA DOMA ŠMARJE PRI JELŠAH.

Soočenje pripravlja uredniški odbor Šmarskih novic.

BARBARA (ŠEPIČ) STAHLBERG pravi, da je dom tam, kjer so doma njeni dragi. Magistrka računalništva živi na britanskem otoku in je tam tudi zaposlena na področju računalništva. V prostem času pa jo izpolnjujejo popolnoma druge stvari – šivanje, štrikanje in kvačkanje. Svoje nedavne (prav posebne) spomine na Šmarje je zaobjela v spodnjih stavkih.

Po dolgem času spet sedim v svoji otroški sobi. Čeprav se je malo spremenila, odkar sem nazadnje spala tukaj, povezava, da sem v njej odrastla, še vedno ostaja. Skupaj z nečakinjo in svakinjo listamo po albumih in obujamo spomine na moje otroštvo v Šmarju. Kmalu opazimo, da glasovi od zunaj prihajajo bližje glavnemu vhodu in zaslišimo glasbo muzikantov. To je znak za odhod (ali raje začetek?), ki sem ga nestrpno pričakovala že kar nekaj časa. Na vratih sobe me pričaka ati in me odpelje proti vhodu. Razgled, ki se prikaže na našem dvorišču, pa je nepopisen! V meni vrejo občutki sreče in ponosa, da je teh 100 ljudi dejansko v Šmarju pred našo hišo. Zagledam sošolko, s katero sem sedela v gimnazijskih klopih v Mariboru, in ko opazim solze sreče v njenih očeh, se hitro ozrem stran – sedaj ni čas za jok. Pogled se ustavi ob skupini Nemcev, s katerimi sem preživela 7 let mojega študija v Nemčiji. V vseh teh letih sem jim povedala toliko lepega o mojem rojstnem kraju in državi – veselim se, da jim sedaj lahko dokažem, da nisem lagala. Ob njih stojijo moji nekdanji sodelavci iz Katarja. Čeprav sem v Katarju preživela le eno leto, so prijateljstva, ki sem jih sklenila tam, zelo trdna. Ne čudi me, da stojijo ravno pod našo zeleno jablano – še dobro pomnim pomanjkanje “zelenih barv” v Katarju, kjer prevladujeta barvi betona in peska. Veselim se, ko vidim vse moje sorodnike in prijatelje. Odkar sem se izselila iz Slovenije, jih žal srečam preredko. Ko se vračam v Slovenijo, preživim večino časa v Šmarju in jih po navadi ne uspem obiskati. Moj pogled obstane na moji sorodni duši in razlogu za to slavlje.

Felixa sem spoznala med študijem v Nemčiji in v zadnjih 9-ih letih sva imela srečo najin dom graditi z ljudmi, ki so danes tukaj z nama.

Ko se prebijemo skozi “šrango”, ki so jo pripravili sosedje, se v dolgi koloni iz novega naselja odpeljemo na sosednji hrib proti sv. Roku. Moja priča, s katero sem preživela večino otroških dni, mi prišepne, kako lepo je, da po vseh letih, ki sem jih preživela v tujini, večni “da” dahnem v Šmarju in slovenščini. Vendar za naju s Felixom ni bilo dvoma, da bo najina poroka v Šmarju je bilo samo po sebi umevno.

Po poroki se vrneva v Anglijo, ki jo že skoraj tri leta kličeva dom. Opažam, da čeprav je Šmarje še vedno kraj, ki sem ga najdlje imenovala dom in se vanj rada vračam, svoj dom sedaj nosim v srcu z mojim možem – ne glede na to, kje sva. A vendar mi vsi prijatelji, ki so sedaj končno videli Šmarje in Slovenijo, končno verjamejo, da tam med Alpami in Jadranom res obstaja biser Evrope.

Barbara (Šepič)
Stahlberg

BARBARA STAHLBERG
36 CUBITT COURT,
100 PARK VILLAGE E
NW1 3DL, LONDON, UK

NOVEMBER
2018

PRIPREDITVE

Vse prireditve, ki nimajo posebej omenjenih krajev, se odvijajo v kulturnem domu Šmarje pri Jelšah. Vse prireditve, ki nimajo posebej navedenih organizatorjev so v organizaciji Knjižnice – Kulturni dom Šmarje. Kino spored in napovednik dogodkov je objavljen na spletni strani Knjižnice Šmarje www.s-je.sik.si. Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

6. TUR 9:00 UTŽO: Britanske legende, potopisno predavanje Tomaža Majcna

8. LET 19:00 BRADE - komedija, nastopajo: Boštjan Gorenc - Pižama, Perica Jerkovič in Gašper Bergant VSTOPNINA.

12. PON 18:00 Povrnimo se k (med)osebni resničnosti, predavanje dr. Karla Gržana

13. TUR 9:00 UTŽO: Starodavna umetnost zdravljenja, tradicionalna evropska medicina, predavanje mag. Uroša Plantana

16:30 Pravljična urica za otroke

17:00 Soočenja županskih kandidatov
ORGANIZATOR: UREDNIŠKI ODBOR ŠMARSKIH NOVIC

14. SRJ 19:00 Seks in ljubosumnost, gledališka predstava za SVIZ v izvedbi Šentjakobskega gledališča Ljubljana. VSTOPNINA.

15. LET 10:00 Ptiči med mitologijo in znanostjo, predavanje dr. Franca Janžekoviča, za *slušatelje Zrele univerze Filozofske fakultete Maribor*

18:00 Siva cesta in bel kombi peljeta na Poljsko, potopisno predavanje Anite Reich in Boruta Bevca

19. PON 18:00 Pravljični večer za odrasle

20. TUR 9:00 UTŽO: Praznujte z nami dan splošnih knjižnic

18:00 Prireditve ob dnevu splošnih knjižnic

21. SRJ 10:00 Beremo v naročju staršev, uvodno srečanje

24. SOB 10:00 Matineja za otroke: S. Makarovič: PEKARNA MIŠ MAŠ, lutkovna predstava v izvedbi Mini teatra Ljubljana. VSTOPNINA.

25. NEJ 18:00 Razbojnik Guzej, muzikal v izvedbi KUD Kostrivnica. VSTOPNINA.

27. TUR 9:00 UTŽO: Prva pomoč pri pogostih poškodbah in obolenjih, predavanje ZD Šmarje pri Jelšah

28. SRJ 18:00 Psihološki večer

30. PET 18:00 Slavnostna akademija ob 40. letnici Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah

KINO

2. PET 19:00 Noč čarovnic / *Halloween*
GROZLJIVKA

3. SOB 10:00 Luis in vesoljčki / *Luis and the Aliens*
ANIMIRANA DRUŽINSKA KOMEDIJA

20:00 Bohemian Rhapsody / *Bohemian Rhapsody*
BIOGRAFSKA GLASBENA DRAMA

9. PET 19:00 Mala Italija / *Little Italy*
ROMANTIČNA KOMEDIJA

10. SOB 20:00 Prvi človek / *First Man*
BIOGRAFSKA DRAMA

15. LET 9:00 Filmski abonma ob kavi

17. SOB 17:45 Hrestač in štiri kraljestva / *The Nutcracker and the Four Realms*
DOMIŠLJIJSKA PUTOLOVŠČINA

20:00 Magične živali: Grindelwaldova hudodelstva / *Fantastic Beasts: The Crimes of Grindelwald*
DOMIŠLJIJSKA PUTOLOVŠČINA

23. PET 19:00 Gajin svet / *Gaja's world*
MLADINSKA ROMANTIČNA KOMEDIJA

24. SOB 18:00 Grinch / *The Grinch*
KOMEDIJA

20:00 Vdove / *Widows*
KRIMINALNA DRAMA

